

Zarząd Województwa Podkarpackiego

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
PLANU GOSPODARKI
ODPADAMI DLA
WOJEWÓDZTWA
PODKARPACKIEGO**

Rzeszów, 2016 r.

Spis treści

Streszczenie w języku niespecjalistycznym	4
1. Informacje wstępne.....	8
1.1. Podstawa prawna opracowania Prognozy	8
1.2. Cel i zakres Prognozy	8
1.3. Metodyka opracowania Prognozy.....	10
2. Informacja o zawartości, głównych celach projektu WPGO oraz o powiązaniach z innymi dokumentami	11
2.1. Główne cele projektu WPGO oraz kierunki działań	12
2.2. Powiązania projektu WPGO z dokumentami ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym.....	22
2.3. Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko przyjętych już dokumentów powiązanych z projektem WPGO –str. 22 Prognozy	33
3. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu WPGO .	50
3.1. Istniejący stan środowiska.....	50
3.1.1. Położenie, rzeźba terenu, klimat	50
3.1.2. Wody powierzchniowe i podziemne.....	50
3.1.3. Gleby	52
3.1.4. Surowce mineralne.....	53
3.1.5. Powietrze	54
3.1.6. Klimat akustyczny	55
3.1.7. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	55
3.1.8. Zasoby przyrodnicze	55
3.1.9. Tereny zdewastowane	56
3.2. Ocena stanu środowiska.....	57
3.2.1. Stan czystości wód powierzchniowych.....	57
3.2.2. Stan czystości wód podziemnych	57
3.2.3. Stan gleb	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
3.2.4. Stan czystości powietrza	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

3.2.5. Klimat akustyczny	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
3.2.6. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
3.3. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu WPGO	57
4. Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu WPGO, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody	59
4.1. Obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody	59
4.2. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu WPGO	59
5. Charakterystyka gospodarki odpadami w województwie.....	62
5.1. Aktualny stan gospodarki odpadami	62
5.2. Istniejące problemy w zakresie gospodarki odpadami.	68
5.3. Planowane działania ograniczające powstawanie odpadów ...	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego, zwanej dalej Prognozą, wynika z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 46 ust. 2 ww. ustawy plan gospodarki odpadami wymaga przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której wymagane jest

sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana zgodnie z zakresem określonym w art. 51 ust.2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska

oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz zgodnie z zakresem uzgodnionym z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Podkarpackim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Prace nad Prognozą zostały podzielone na następujące etapy:

Etap I – przeanalizowano zapisy podstawowych dokumentów powiązanych z projektem WPGO.

Uwzględniono także informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla przyjętych już dokumentów powiązanych z projektem WPGO. Dokonano

charakterystyki analizowanego dokumentu oraz oceny stanu środowiska.

Etap II – przeprowadzono analizy i oceny realizacji projektu WPGO. Wyniki analiz i ocen zostały przedstawione w tabeli1 : Skutki środowiskowe powodowane realizacją i funkcjonowaniem instalacji regionalnych. Starano się określić, jaki wpływ będzie miała realizacja i funkcjonowanie poszczególnych instalacji regionalnych na: emisję zanieczyszczeń do powietrza, wytwarzanie odpadów, wytwarzanie ścieków, wody, bioróżnorodność, krajobraz, powierzchnię ziemi łącznie z glebą, obszary ochrony uzdrowiskowej, obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody, wykorzystanie przestrzeni, zabytki oraz zdrowie ludzi.

Jako kryterium oceny przyjęto oddziaływanie zdefiniowane jako: neutralne, niekorzystne, potencjalnie niekorzystne, korzystne. Przeprowadzono także analizę i ocenę przewidywanego znaczącego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz na integralność tych obszarów.

Etap III – przygotowano pełny tekst dokumentu Prognozy.

Sporządzenie i realizacja projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego (WPGO) wynika z wymogów obowiązującego prawa czyli z ustawy z dnia

14 grudnia 2012 roku o odpadach, a także z realizacji opracowań strategicznych takich jak Polityka Ekologiczna Państwa czy Krajowy plan gospodarki odpadami.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że regulacje zawarte w treści projektu WPGO są spójne z głównym kierunkiem zmian w zakresie gospodarki odpadami nakreślonym w Polityce Ekologicznej Państwa oraz z założeniami Krajowego planu gospodarki odpadami.

Projekt WPGO zawiera rozwiązania dotyczące właściwego sposobu gospodarowania odpadami oraz sprawnego funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami.

W zakresie odpadów komunalnych do głównych kierunków działań określonych w projekcie WPGO ograniczających powstawanie odpadów i ich negatywne oddziaływanie na środowisko należą: intensyfikacja działań edukacyjno-informacyjnych promujących zapobieganie powstawaniu odpadów oraz właściwe postępowanie z wytworzonymi odpadami,

- promowanie wykorzystywania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne,
- eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z eksploatacją składowisk, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk.

Głównymi założeniami planowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi są:

- 1) wdrożenie w każdej gminie selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej następujące frakcje odpadów: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło oraz inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe
- 2) osiągnięcie 50% wagowo poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło w 2020 r.,
- 3) ograniczenie do dnia 16 lipca 2020 r. masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.
- 4) osiągnięcie 70% wagowo poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2020 r.
- 5) zapobieganie powstawaniu „dzikich wysypisk” oraz ich likwidacja,
- 6) zmniejszenie masy odpadów komunalnych kierowanych na składowiska odpadów,
- 7) zapewnienie sieci instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych.

Realizacja kierunków działań przewidzianych w projekcie WPGO generalnie będzie miała korzystny wpływ na środowisko. Większość instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych została zrealizowana. Niekorzystne oddziaływania na środowisko wystąpią głównie na etapie realizacji poszczególnych instalacji, ale też mogą wystąpić na etapie ich funkcjonowania. Zasięg tych oddziaływań będzie miał charakter lokalny i ograniczy się do terenów bezpośrednio sąsiadujących z poszczególnymi instalacjami.

Przyjęte w analizowanym dokumencie rozwiązania w zakresie gospodarki odpadami, ukierunkowane są na minimalizację ilości wytwarzanych odpadów, ograniczenie ich składowania na rzecz zagospodarowania poprzez odzysk i unieszkodliwianie oraz mają na celu poprawę stanu środowiska w województwie.

Pomimo stwierdzonych potencjalnie negatywnych oddziaływań na środowisko poszczególnych instalacji należy zaznaczyć, że działania przewidziane w projekcie WPGO będą miały pozytywny wpływ na środowisko – selektywna zbiórka odpadów, integracja działań w zakresie zagospodarowania oraz unieszkodliwiania odpadów. Negatywne oddziaływanie na środowisko poszczególnych instalacji będzie miało ograniczony zasięg. Zwiększy się także ruch pojazdów na drogach prowadzących do poszczególnych instalacji, a co za tym idzie nastąpi wzrost emisji zanieczyszczeń motoryzacyjnych i hałasu komunikacyjnego. Nie przewiduje się jednak, aby oddziaływania związane z transportem odpadów były znaczące dla poszczególnych elementów środowiska.

Prawdopodobne zagrożenie niekorzystnym oddziaływaniem nie oznacza jednoznacznie stwierdzonych znaczących oddziaływań na obszar Natura 2000. Niemniej jednak w obrębie obszarów Natura 2000 (Puszcza Sandomierska, Lasy Janowskie) może dochodzić głównie do:

- jakościowych zmian siedlisk w sąsiedztwie istniejących składowisk,
- emisji hałasu komunikacyjnego (wzdłuż tras prowadzących do składowisk znajdujących się w obrębie obszarów Natura 2000),
- emisji zanieczyszczeń motoryzacyjnych (wzdłuż tras prowadzących do składowisk znajdujących się w obrębie obszarów Natura 2000).

Należy podkreślić, że projekt WPGO nie zakłada realizacji nowych składowisk w obrębie obszarów Natura 2000, wręcz przeciwnie – istniejące składowiska odpadów zostaną zamknięte (po wypełnieniu). Przedsięwzięcia przewidziane w projekcie WPGO realizowane będą głównie poza obszarami Natura 2000, parkami narodowymi, rezerwatami przyrody, parkami krajobrazowymi i dotyczyć będą niewielkich powierzchni (maksymalnie kilku hektarów). Przedsięwzięcia te nie będą stanowić bariery ekologicznej, a ich zrealizowanie ma poprawić jakość środowiska, w związku z tym nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

W obrębie obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000 realizowane będą głównie przedsięwzięcia służące ochronie środowiska (np. zamykanie składowisk). Tereny obszarów Natura 2000 będą objęte systemem zbiórki odpadów, ale nie będą tam lokalizowane inwestycje związane z funkcjonowaniem instalacji regionalnych.

Na podstawie przeprowadzonych analiz i ocen oraz przy założeniu, że zostaną zastosowane

najlepsze techniki i technologie (BAT) można stwierdzić, że realizacja projektu WPGO nie będzie powodować znaczących negatywnych skutków dla obszarów Europejskiej Sieci Natura 2000, celów, przedmiotów ochrony i integralności obszarów Natura 2000. Realizacja działań nie spowoduje takich oddziaływań, które mogą w sposób znaczący zagrażać chronionym gatunkom flory i fauny i w efekcie powodować spadek liczebności populacji czy wymieranie gatunków.

Realizacja zakładanych zamierzeń inwestycyjnych nie spowoduje zagrożeń prowadzących do utraty funkcji jakie mają spełniać obszary Natura 2000. Należy podkreślić, że funkcjonowanie zrealizowanych przedsięwzięć będzie skutkować systematyczną poprawą jakości środowiska.

W wyniku przeprowadzonej analizy celów i rozwiązań zawartych w projekcie WPGO nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko oraz na cele, przedmioty ochrony, integralność obszarów Natura 2000. Stąd w zasadzie nie zachodzi potrzeba przedstawienia rozwiązań alternatywnych.

W projekcie WPGO został określony sposób monitoringu i oceny wdrażania realizacji wyszczególnionych działań. Zakładany system monitoringu pozwoli określić m.in. stopień redukcji lub masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska w stosunku do odpadów wytworzonych, jaka masa odpadów została poddana termicznemu przekształceniu z odzyskiem energii, jaki odsetek odpadów został poddany recyklingowi. Ocenie skutków środowiskowych realizacji projektu WPGO może także służyć system pomiarów i ocen stanu środowiska, objęty państwowym monitoringiem środowiska.

Analizowany projekt WPGO jest dokumentem w pełni służącym ochronie środowiska. Jego realizacja skutkować będzie eliminacją zagrożeń środowiska powodowanych wytwarzanymi odpadami, w tym eliminacją potencjalnych zagrożeń dla obszarów Natura 2000.

Brak realizacji projektu WPGO może spowodować znaczne pogorszenie stanu środowiska w regionie jak i warunków życia jego mieszkańców, zwłaszcza w zakresie jakości wód, gleb i powietrza.

Może także powodować zagrożenia dla powierzchni ziemi oraz walorów krajobrazowych.

W wyniku przeprowadzonych analiz nie stwierdzono, aby w projekcie WPGO była przewidywana realizacja takich przedsięwzięć, których budowa i funkcjonowanie może powodować oddziaływania transgraniczne.

1. Informacje wstępne

1.1. Podstawa prawna opracowania Prognozy

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego, zwanej dalej Prognozą, wynika z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W ustawie tej wdrożone zostały przepisy Wspólnoty Europejskiej dotyczące postępowania

w sprawie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27.06.2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. WE L 197 z 21.07.2001r.)), oraz udziale społeczeństwa w sporządzaniu niektórych planów i programów w zakresie środowiska (Dyrektywa 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003)).

Zgodnie z art. 46 ust. 2 ww. ustawy plan gospodarki odpadami wymaga przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko.

1.2. Cel i zakres Prognozy

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego (zwanego dalej WPGO) jest:

- Identyfikacja możliwych do określenia skutków środowiskowych (głównie pozytywnych oraz negatywnych),
- Identyfikacja i eliminacja tych działań, których negatywne skutki środowiskowe pozostają w sprzeczności z wymogami prawa,
- Ocena czy realizacja projektu WPGO sprzyja ochronie środowiska przyrodniczego i zrównoważonemu rozwojowi województwa podkarpackiego oraz czy w wystarczający sposób zapobiega powstawaniu konfliktów i zagrożeń,
- Wskazanie, jeżeli jest to zasadne, rozwiązań alternatywnych przyczyniających się do zmniejszenia ewentualnych obciążeń środowiska.

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana zgodnie z zakresem określonym w art. 51 ust.2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz zgodnie z zakresem uzgodnionym z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie (pismo z dnia 18.01.2016, znak: WOOS.411.2) i Podkarpackim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo z dnia 23.09.2015r. znak:WOOS.411.2.24.2015).

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu WPGO zawiera:

- Podstawę prawną, cel, zakres oraz metodykę opracowania prognozy,
- Informację o zawartości, głównych celach projektu WPGO oraz o powiązaniach z innymi dokumentami, w tym informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko przyjętych już dokumentów powiązanych z analizowanym projektem,
- Analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu WPGO,
- Analizę i ocenę istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu WPGO, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody,
- Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu WPGO oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko,
w tym:
oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych, w tym analizę i ocenę przewidywanego znaczącego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz na integralność tych obszarów (w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnie ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne),
- Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu WPGO, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie WPGO, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,

- Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu WPGO oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- Wnioski z przeprowadzonych analiz.

1.3. Metodyka opracowania Prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko powstała w wyniku analizy treści projektu aktualizacji WPGO i oceny jakie skutki dla środowiska może spowodować realizacja działań w nim określonych.

W prognozie uwzględniono m.in. wpływ na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, krajobraz, zabytki, zasoby materialne itd.

Prognozę oddziaływania na środowisko opracowano zgodnie z zapisami w art. 51 ust.2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa

w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz zgodnie z zakresem uzgodnionym z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska i wojewódzkim inspektorem sanitarnym.

Podczas prac nad prognozą przyjęto, że nowopowstające regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych oraz zakłady termicznego przekształcania odpadów będą spełniały wszystkie określone obowiązującym prawem wymagania i będą zastosowane najnowsze technologie i techniki.

Posłużono się metodą ekspercką oraz metodą analogii, czyli podobieństwa zjawisk.

Prace nad Prognozą zostały podzielone na następujące etapy:

Etap I – przeanalizowano zapisy podstawowych dokumentów powiązanych z projektem WPGO.

Uwzględniono także informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla przyjętych już dokumentów powiązanych z projektem WPGO. Dokonano

charakterystyki analizowanego dokumentu oraz oceny stanu środowiska.

Etap II – przeprowadzono analizy i oceny realizacji projektu WPGO. Wyniki analiz i ocen zostały przedstawione w tabeli – Skutki środowiskowe powodowane realizacją i funkcjonowaniem instalacji regionalnych. Starano się określić, jaki wpływ będzie miała realizacja i funkcjonowanie poszczególnych instalacji regionalnych na: emisję zanieczyszczeń do powietrza, wody, wytwarzanie odpadów, wytwarzanie ścieków, bioróżnorodność, krajobraz, powierzchnię ziemi łącznie z glebą, obszary ochrony uzdrowiskowej, obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody, wykorzystanie przestrzeni, zabytki oraz zdrowie ludzi.

Jako kryterium oceny przyjęto oddziaływanie zdefiniowane jako: neutralne, niekorzystne, potencjalnie niekorzystne, korzystne. Przeprowadzono także analizę

i ocenę przewidywanego znaczącego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz na integralność tych obszarów.

Etap III – opracowano tekst dokumentu Prognozy. Podstawową trudność podczas sporządzania Prognozy stanowił ogólny charakter projektu WPGO, co sprawia, że sformułowania zawarte w tabelach często mają charakter warunkowy i mogą być zmienne

w zależności od warunków realizacji poszczególnych instalacji czy ich elementów.

2. Informacja o zawartości, głównych celach projektu WPGO oraz o powiązaniach z innymi dokumentami

Zgodnie z zapisami ustawy o odpadach zarząd województwa opracowuje projekt wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, który podlega aktualizacji nie rzadziej niż co 6 lat.

Zakres projektu WPGO obejmuje zagadnienia określone w:

- Ustawie z dnia 14 grudnia 2013 roku o odpadach
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie sposobu i formy sporządzania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz wzoru planu inwestycyjnego.

Projekt Planu gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego, zgodnie z zapisami ustawy o odpadach, obejmuje wszystkie rodzaje odpadów powstających na obszarze województwa oraz przywożonych na jego obszar, a w szczególności odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, zużyte opony oraz odpady niebezpieczne, w tym pojazdy wycofane z eksploatacji, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, PCB, azbest, odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, baterie i akumulatory.

Dla potrzeb projektu WPGO odpady podzielone zostały na:

- odpady z grup 01 – 19, w tym odpady powstające w przemyśle, osady ściekowe, odpady opakowaniowe,
- odpady niebezpieczne (z grup 01 – 19),
- odpady komunalne (w tym odpady ulegające biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady niebezpieczne),

W projekcie WPGO grupy, podgrupy i rodzaje odpadów określano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 roku w sprawie katalogu odpadów.

Przedstawione w projekcie WPGO cele i zadania dotyczą okresu 2015–2023. Rokiem bazowym dla odpadów przemysłowych jest rok 2013, natomiast dla odpadów komunalnych rok 2014.

2.1. Główne cele projektu WPGO oraz kierunki działań

Na podstawie analizy stanu gospodarki odpadami w województwie podkarpackim, prognozy demograficznej, prognozy zmian w zakresie gospodarki odpadami, zidentyfikowanych problemów dotyczących gospodarki odpadami, celów polityki ekologicznej państwa zawartych w KPGO 2014 oraz projekcie aktualizacji Krajowego planu gospodarki odpadami, a także zgodnie z przyjętą Strategią rozwoju województwa podkarpackiego i Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, w WPGO określone zostały cele główne i pośrednie. Cele te zidentyfikowano dla grupy odpadów komunalnych oraz pozostałych grup odpadów tj. 01–19.

W gospodarowaniu odpadami przyjęto następujące cele:

Cele główne:

- 1) Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, a także odzysk energii z odpadów.
- 2) Zmniejszenie masy odpadów składowanych na składowiskach.
- 3) Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

Osiągnięcie celów nadrzędnych wymaga realizacji wyznaczonych poniżej celów pośrednich:

Dla odpadów z grup 01–19 wskazano cele oraz kierunki działań, w podziale na odpady niebezpieczne i odpady inne niż niebezpieczne.

Odpady niebezpieczne z grup 01-19

Odpady PCB

Usunięcie odpadów zawierających PCB, które nie zostały dotychczas zinwentaryzowane.

Oleje odpadowe

Utrzymanie poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%.

Dążenie do pełnego wykorzystania mocy przerobowych instalacji do regeneracji olejów odpadowych.

Odpady medyczne i weterynaryjne

Podniesienie efektywności selektywnego gromadzenia odpadów medycznych i weterynaryjnych u źródła ich powstawania, co spowoduje zmniejszenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych.

Zużyte baterie i akumulatory

Rozbudowa systemu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów, który pozwoli na osiągnięcie w 2016 r. i w latach następnych poziomu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, w wysokości co najmniej 45% masy wprowadzonych baterii i akumulatorów przenośnych. Docelowo osiągnięcie poziomu recyklingu – co najmniej 65% ich masy.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Osiągnięcie minimalnych rocznych poziomów zbierania zużytego sprzętu, które wynoszą nie mniej niż 40% średniorocznej masy sprzętu wprowadzonego do obrotu w stosunku do masy sprzętu wprowadzonej w poprzednim roku kalendarzowym.

Osiągnięcie od stycznia 2018 r. poziomu zbierania wynoszącego 40%, a od stycznia 2021 r. - 65% średniorocznej masy sprzętu wprowadzonego do obrotu.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

Wyznacza się następujące minimalne poziomy odzysku i recyklingu odniesione do masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu poziom osiągać odzysku i recyklingu odpadów pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio 95% i 85% w skali roku.

Pełna ewidencja danych dot. pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz eliminacja tzw. szarej strefy ich demontażu

Odpady zawierające azbest

Przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji rodzaju, ilości oraz miejsc występowania wyrobów zawierających azbest oraz jej coroczna aktualizacja zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa

Zwiększenie świadomości społeczeństwa województwa na temat szkodliwości azbestu i konieczności jego eliminowania ze środowiska.

Zakłada się osiągnięcie celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 r. przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” oraz „Wojewódzkim programie usuwania azbestu na lata 2009 - 2032”.

Przeterminowane środki ochrony roślin i opakowania po tych środkach

Doskonalenie systemu selektywnego zbierania i odbierania przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po tych środkach.

Odpady materiałów wybuchowych

Zakłada się zagospodarowanie odpadów materiałów wybuchowych, poprzez kontynuację dotychczasowego sposobu zagospodarowania odpadami wybuchowymi.

Odpady pozostałe z grup 01-19

Zużyte opony

W perspektywie do 2023 r. podstawowym celem jest utrzymanie dotychczasowego poziomu odzysku na poziomie co najmniej 75%, a recyklingu na poziomie co najmniej 15%.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

Osiągnięcie do 2020 r. minimum 70% wagowo poziomu przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych pochodzących z gospodarstw domowych

Komunalne osady ściekowe

Ograniczanie składowania komunalnych osadów ściekowych.

Zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych przekształcanych metodami termicznymi.

Przetwarzanie komunalnych osadów ściekowych w biogazowniach.

Odpady opakowaniowe

Osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych wynikających z wymogów prawnych.

Odpady komunalne

1) wdrożenie w każdej gminie selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej następujące frakcje odpadów: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło oraz inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe

2) osiągnięcie 50% wagowo poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło w 2020 r.,

3) ograniczenie do dnia 16 lipca 2020 r. masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 35% wagowo

całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

4) osiągnięcie 70% wagowo poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2020 r.

5) zapobieganie powstawaniu „dzikich wysypisk” oraz ich likwidacja,

6) zmniejszenie masy odpadów komunalnych kierowanych na składowiska odpadów,

7) zapewnienie sieci instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych.

Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych - wdrożenie w każdej gminie selektywnego zbierania i odbierania odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych (w tym przeterminowanych leków i chemikaliów), zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Prowadzenie gospodarki odpadami o obiegu zamkniętym.

Dla odpadów z grup 01–19 wskazano kierunki działań, w podziale na odpady niebezpieczne i odpady inne niż niebezpieczne.

Osiągnięcie wyznaczonych celów w zakresie gospodarki odpadami możliwe jest poprzez edukowanie ekologiczne w zakresie właściwego postępowania z odpadami, organizowanie akcji społeczno-edukacyjnych, a także:

1. Prowadzenie bazy informacji i danych o występujących urządzeniach zawierających PCB.
2. Informowanie przedsiębiorców o konieczności usunięcia odpadów zawierających PCB.
3. Rozwijanie selektywnego zbierania odpadów ze szczególnym uwzględnieniem źródeł rozproszonych.
4. Zwiększenie nadzoru nad prowadzeniem gospodarki odpadami przez małych wytwórców odpadów.
5. Przekazywanie pojazdów wycofanych z eksploatacji do stacji demontażu pojazdów i punktów zbierania.
6. Przeprowadzanie kontroli w zakresie przestrzegania wymagań przepisów o ochronie środowiska zarówno wytwórców odpadów jak i podmiotów je przetwarzających.
7. Informowanie społeczeństwa o zagrożeniu zdrowia ludzi przy samodzielnym usuwaniu wyrobów zawierających azbest.
8. Monitoring usuwania oraz prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

9. Przygotowanie i aktualizacja gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest umożliwiających m.in. pozyskiwanie środków finansowych na usuwanie azbestu.
 10. Organizowanie akcji usuwania wyrobów zawierających azbest przez samorządy gminne.
 11. Wspieranie inicjatyw zmierzających do rozbudowy systemu zbierania opakowań po środkach ochrony roślin.
- Kierunki działań dla wybranych rodzajów odpadów zamieszczono poniżej.

Grupa odpadów	Kierunki działań
Oleje odpadowe	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój przez przedsiębiorców istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych (warsztaty, gospodarstwa rolne), - monitoring prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi (w pierwszej kolejności odzysk poprzez regenerację, a jeśli jest niemożliwy ze względu na stopień zanieczyszczenia poddanie olejów odpadowych innym procesom odzysku), - kontrola wytwórców olejów odpadowych w zakresie zastosowanych sposobów zbierania, magazynowania oraz kwalifikowania do właściwego procesu odzysku lub unieszkodliwiania, - właściwe zagospodarowanie odpadów z rozlewów olejowych.
Zużyte baterie i akumulatory	<ul style="list-style-type: none"> - udoskonalenie i rozwinięcie systemu zbierania baterii i akumulatorów małogabarytowych ze źródeł rozproszonych.
Odpady medyczne i weterynaryjne	<ul style="list-style-type: none"> - zagospodarowanie wszystkich powstających odpadów w instalacjach znajdujących się w województwie podkarpackim, zgodnie z „zasadą bliskości”, - unieszkodliwianie zakaźnych odpadów medycznych i weterynaryjnych w jednym procesie, tak aby maksymalnie ograniczyć zagrożenie sanitarno – epidemiologiczne, - monitorowanie ilości powstających odpadów w jednostkach służby zdrowia i placówkach weterynaryjnych, - rozbudowa istniejących systemów zbierania przeterminowanych leków od ludności, - modernizacja zwiększenie nadzoru nad prowadzeniem gospodarki odpadami przez małych wytwórców tych odpadów.
Pojazdy wycofane z eksploatacji	<ul style="list-style-type: none"> - uszczelnienie systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, - prowadzenie cyklicznych kontroli poszczególnych podmiotów (wprowadzający pojazdy, punkty zbierania pojazdów, stacje demontażu, prowadzący strzępiarki) w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, - organizacja i budowa punktów zbierania pojazdów i stacji demontażu pojazdów, - uszczelnienie systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.
Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja wtórnego obiegu zużytego sprzętu, - promocja działań związanych z przedłużaniem okresu użytkowania sprawnych urządzeń, - popieranie wprowadzania systemów zapewniających zorganizowanie

Grupa odpadów	Kierunki działań
	wtórny obieg przestarzałych lecz sprawnych urządzeń elektrycznych i elektronicznych.
Odpady zawierające azbest	<ul style="list-style-type: none"> - informowanie społeczeństwa o zagrożeniu zdrowia ludzi przy samodzielnym usuwaniu wyrobów zawierających azbest, - zapewnienie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez fundusze ochrony środowiska oraz inne fundusze zewnętrzne, monitoring prawidłowego postępowania z odpadami zawierającymi azbest, szczególnie wśród indywidualnych posiadaczy i firm zajmujących się demontażem wyrobów budowlanych zawierających azbest, - modernizacja i/lub budowa składowisk (kwater) na odpady azbestowe lub zagospodarowanie azbestu metodami innymi niż składowanie, - wspieranie inicjatyw zmierzających do usuwania wyrobów budowlanych zawierających azbest.

Odpady z grup 01 – 19

Dla gospodarowania odpadami z grup 01 – 19 formułuje się następujące ogólne kierunki działań w województwie podkarpackim:

- 1) Wspieranie działań informacyjno – edukacyjnych dotyczących wpływu odpadów na środowisko oraz wytwarzania i gospodarowania odpadami.
- 2) Projektowanie nowych procesów i wyrobów w taki sposób, aby w jak najmniejszym stopniu oddziaływały one na środowisko w fazie produkcji, użytkowania i po zakończeniu użytkowania.
- 3) Dostosowanie instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów do wymagań ochrony środowiska.
- 4) Wspieranie wdrażania proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT).
- 5) Wzmacnianie kontroli postępowania z odpadami.
- 6) Minimalizacja ilości i rodzajów wytwarzanych odpadów poddawanych procesom unieszkodliwiania poprzez składowanie.
- 7) Monitoring prawidłowego postępowania z odpadami.
- 8) Zamykanie i rekultywacja składowisk.
- 9) Budowa instalacji do przetwarzania osadów ściekowych.
- 10) Modernizacja i budowa instalacji do zagospodarowania odpadów realizujących cele planu gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego.
- 11) Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych

(małe i średnie przedsiębiorstwa), z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych (gospodarstwa domowe), w oparciu o:

- funkcjonujące sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych utworzone przez organizacje odzysku lub przedsiębiorców,
- funkcjonujące placówki handlowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (itp. przeterminowane leki, oleje opadowe, baterie, akumulatory),
- punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,

Kierunki działań dla realizacji gospodarowania odpadami innymi niż niebezpieczne zamieszczono w tabeli poniżej.

Grupa odpadów	Kierunki działań
Zużyte opony	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie działań zmierzających do rozbudowy infrastruktury technicznej zbierania zużytych opon, szczególnie w zakresie odbierania od małych i średnich przedsiębiorstw, - kontrola właściwego postępowania ze zużytymi oponami, w szczególności podmiotów zajmujących się wymianą i naprawą opon. - stosowanie następujących metod i technologii zagospodarowania zużytych opon: bieżnikowanie i wtórne wykorzystanie, wytwarzanie granulatu gumowego, odzysk energii poprzez współspalanie w cementowniach, elektrowniach lub elektrociepłowniach spełniających wymagania w zakresie współspalania odpadów.
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowa infrastruktury technicznej selektywnego zbierania, przetwarzania oraz odzysku, w tym recyklingu tych odpadów, - kontrola właściwego postępowania z tymi odpadami.
Komunalne osady ściekowe	<ul style="list-style-type: none"> - uwzględnienie zagadnień właściwego zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych trakcie prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków, - wprowadzanie rozwiązań w zakresie zagospodarowania osadów ściekowych dla mniejszych aglomeracji, - zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych wykorzystywanych w biogazowniach w celach energetycznych, - wzrost masy komunalnych osadów ściekowych przekształcanych

Grupa odpadów	Kierunki działań
	termicznie w cementowniach, kotłach energetycznych oraz spalarniach osadów ściekowych, - wspieranie budowy instalacji do odwadniania i suszenia osadów ściekowych celem przygotowania ich do odzysku energii w cementowniach.
Odpady opakowaniowe	- wspieranie działań edukacyjnych w celu promocji produktów bez opakowań, opakowań wielokrotnego użytku i takich, które powodują powstawanie mniejszych ilości odpadów, - rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie sortowania i recyklingu odpadów opakowaniowych.

Odpady komunalne

Osiągnięcie wyznaczonych celów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, w tym odpadami ulegającymi biodegradacji będzie możliwe poprzez realizację następujących kierunków działań w poszczególnych gminach, co przełoży się na poziom wojewódzki:

1. Prowadzenie systemu selektywnego zbierania i odbierania co najmniej następujących frakcji odpadów komunalnych:

- odpadów zielonych z ogrodów i parków,
- papieru i tektury,
- odpadów opakowaniowych ze szkła,
- tworzyw sztucznych,
- metali,
- zużytych baterii i akumulatorów,
- zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- przeterminowanych leków,
- chemikaliów (farb, rozpuszczalników, olejów odpadowych, itd.),
- odpadów wielkogabarytowych,
- odpadów budowlano-remontowych,
- popiołów z palenisk domowych.

2. Funkcjonowanie przy punktach selektywnej zbiórki odpadów komunalnych tzw. „kącika używanych rzeczy”, gdzie zbierane będą używane rzeczy, a następnie przekazywane osobom potrzebującym za darmo lub za niewielką kwotę, co będzie także stanowiło element zapobiegania powstawaniu odpadów,

3. Zapobieganie mieszaniu selektywnie zebranych odpadów szczególnie w czasie ich gromadzenia i transportu a także wyciąganie konsekwencji w sytuacji zmieszania odpadów selektywnie gromadzonych,

4. Propagowanie zagospodarowywania odpadów zielonych we własnym zakresie w tzw. przydomowych kompostowniach.
5. Edukowanie w zakresie właściwego postępowania z odpadami oraz zasad i efektów funkcjonujących w gminach systemów gospodarki odpadami.

W projekcie WPGO wyszczególniono działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko. Do działań tych zaliczono:

1. Edukowanie ekologiczne w zakresie ograniczenia ilości powstających odpadów.
2. Rozwijanie selektywnego zbierania odpadów.
3. Prowadzenie działań, w tym edukacyjnych, mających na celu ograniczenie spalania odpadów w lokalnych kotłowniach.
4. Budowanie instalacji do przetwarzania odpadów, alternatywnych w stosunku do składowania.
5. Intensyfikacja działań edukacyjno - informacyjnych promujących zapobieganie powstawania odpadów oraz właściwe postępowanie z wytworzonymi odpadami.
6. Promowanie wykorzystywania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne.
7. Wdrażanie systemu zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji wymagających podjęcia kompleksowych działań informacyjno – edukacyjnych w tym zakresie.
8. Dokonywanie świadomych zakupów (kupowanie przedmiotów wielokrotnego użytku oraz o dłuższym czasie użytkowania, a także posiadających oznaczenie informujące, iż zostały wyprodukowane zgodnie z zasadami ekoprojektowania).
9. Kupowanie produktów w miarę potrzeb, nie zaś „na zapas” i stosowania toreb wielokrotnego użytku.
10. Informowanie o niechęci otrzymywania niechcianej poczty (informacja na skrzynkach pocztowych, iż właściciel nie życzy sobie otrzymywać niezaadresowanej korespondencji).

Wyszczególnione zostały także następujące działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku

i unieszkodliwiania:

1. Gospodarka odpadami w województwie podkarpackim opiera się na wskazanych w planie regionach gospodarki odpadami (RGO). Odpady komunalne zmieszane, odpady z pielęgnacji terenów zielonych oraz

pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczone do składowania mogą być zagospodarowywane tylko i wyłącznie w ramach danego regionu. W sytuacji, kiedy instalacja zlokalizowana w regionie uległa awarii albo nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn odpady mogą być zagospodarowywane w instalacjach wskazanych do zastępczej obsługi danego regionu.

2. W regionach wyznacza się instalacje regionalne i zastępcze.
3. Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania.
4. Gminy województwa podkarpackiego zobowiązane są do osiągnięcia wskazanych określonych prawem celów ilościowych.
5. Prowadzenie:
 - selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej następujące frakcje odpadów: papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji;
 - selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz zużytych opon, a także odpadów zielonych.
6. Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne.
7. Odpady zebrane selektywnie należy gromadzić i transportować w sposób zapobiegający ich zmieszaniu.
8. Powstające w gospodarstwach domowych odpady ulegające biodegradacji mogą być wykorzystywane przez mieszkańców we własnym zakresie np. poprzez kompostowanie w przydomowych kompostownikach w zabudowie jednorodzinnej i terenach wiejskich.
9. Organizacja w gminach Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów.
10. Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych, np. w oparciu o:
 - sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych,
 - placówki handlowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. przeterminowane leki, oleje opadowe, baterie, akumulatory),

- punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,
 - regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących ich selektywne zbieranie przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
11. Sposób zbierania odpadów musi być odpowiedni dla przyjętych w instalacjach zagospodarowania odpadów technologii przekształcania odpadów, do których odpady będą kierowane.
 12. Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez promowanie kompostowania przydomowego oraz budowę linii technologicznych do przetwarzania tych odpadów, takich jak:
 - kompostowni odpadów z selektywnej zbiórki,
 - instalacji fermentacji odpadów ulegających biodegradacji,
 - instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,
 - zakładów termicznego przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych.
 13. Wysortowana frakcja palna powinna być wykorzystana do produkcji komponentów paliwa alternatywnego (RDF) lub kierowana bezpośrednio do instalacji zapewniającej termiczne przekształcanie odpadów.
 14. Stosowanie technologii spełniających kryteria BAT.
 15. Monitorowanie wskazanych w WPGO wskaźników wytwarzania odpadów oraz wspieranie działań związanych z badaniem odpadów.

2.2. Powiązania projektu WPGO z dokumentami ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym.

Założenia, cele, kierunki działań określone w projekcie WPGO mają być zgodne z wymogami

zawartymi w dokumentach o randze międzynarodowej, krajowej i regionalnej.

Do dokumentów programowych Unii Europejskiej wprowadzających koncepcję trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zasad ochrony środowiska do dokumentów krajowych należą:

- **Strategia Lizbońska** – dokument przyjęty przez Radę Europy w 2000r., w którym zakłada się przekształcenie europejskiej gospodarki w wiodącą gospodarkę świata do roku 2010. Skupiono się na czterech kwestiach: innowacyjności (gospodarka oparta na wiedzy), liberalizacji rynków, przedsiębiorczości (likwidacja barier w prowadzeniu działalności gospodarczej) oraz spójności społecznej. W czerwcu 2001r. na Szczycie w Goeteborgu założenia te zostały uzupełnione o elementy związane z trwałym i zrównoważonym rozwojem, określone w Strategii

Zrównoważonego Rozwoju. Wyróżniono w niej 4 obszary priorytetowe filaru ekologicznego:

- zmiany klimatyczne, a zwłaszcza spowolnienie zużycia paliw kopalnych w celu opóźnienia lub wręcz zahamowania efektu cieplarnianego,
- opanowanie presji ze strony transportu,
- poprawa zdrowia publicznego,
- zachowanie zasobów naturalnych.

Istotne też są problemy starzenia się społeczeństwa, występowanie obszarów biedy oraz zagrożenia dla różnorodności przyrodniczej. Zapisy Odnowionej Strategii Lizbońskiej

z 2005r. zorientowane są na wzrost rozwoju, konkurencyjności i zatrudnienia. Nowa polityka europejska kładzie większy nacisk na innowacyjność i budowę gospodarki opartej na wiedzy, dokończenie budowy wspólnego rynku, poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej, a także poprawę na rynku pracy i ochronę środowiska.

Konwencje międzynarodowe, w tym m.in.:

- Konwencja Ramsarska – 1971r. w Ramsar w Iranie, Polska ratyfikowała w 1978r. – Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego,
- Konwencja Berneńska – 1979r. w Bernie, Polska ratyfikowała w 1996r. – Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych,
- Konwencja Bońska – 1979r. w Bonn, Polska ratyfikowała w 1996r. – Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt,
- Konwencja o różnorodności biologicznej – 1992r. w Rio de Janeiro, Polska ratyfikowała w 1995r.,
- Konwencja w sprawie ochrony warstwy ozonowej. Wiedeń – 1985r. i Protokół w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową. Montreal – 1987r.,
- Konwencja o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych. Bazylea – 1989 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu. Nowy Jork – 1992r. i Protokół z Kioto jest uzupełnieniem konwencji nowojorskiej. Ratyfikacja oznacza konieczność redukcji emisji gazów cieplarnianych o określony procent do roku 2012 Kioto – 1997r.,
- Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska. Aarhus – 1998r..

Cele zawarte w ww. dokumentach stanowią ramy przepisów prawnych i dokumentów opracowywanych na szczeblu krajowym.

Ponadto, Unia Europejska nakłada na kraje członkowskie pewne obowiązki i określa wymogi o charakterze wiążącym stosując rozporządzenia, dyrektywy i decyzje (art. 288 Traktatu Lizbońskiego). Ma to na celu harmonizację prawa całej Wspólnoty Europejskiej oraz zbliżenie przepisów prawnych obowiązujących w poszczególnych krajach członkowskich. Dyrektywy są szczególnymi aktami prawa unijnego, które wiążą państwa członkowskie UE do których są skierowane w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawiając jednak organom krajowym państwa członkowskiego swobodę wyboru formy i środków prawnych. Najważniejszymi dyrektywami odnoszącymi się do problematyki poruszanej w projekcie WPGO są:

- Dyrektywa 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, tzw. dyrektywa SEA,
- Dyrektywa 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy 85/337/EWG i 96/61/WE,
- Dyrektywa 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (dyrektywa ramowa),
- Dyrektywa 2006/21/WE z dnia 15 marca 2006r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniająca dyrektywę 2004/35/WE,
- Dyrektywa 2000/76/WE w sprawie spalania odpadów,
- Dyrektywa 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów,
- Dyrektywa 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych,
- Dyrektywa 75/439/EWG w sprawie unieszkodliwiania olejów odpadowych,
- Dyrektywa 78/176/EWG w sprawie odpadów pochodzących z przemysłu ditlenku tytanu,
- Dyrektywa 86/278/EWG w sprawie ochrony środowiska, w szczególności gleby, w przypadku wykorzystywania osadów ściekowych w rolnictwie,
- Dyrektywa 91/157/EWG w sprawie baterii i akumulatorów zawierających niektóre substancje niebezpieczne,
- Dyrektywa 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych,
- Dyrektywa 96/59/WE w sprawie unieszkodliwiania polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB/PCT),
- Dyrektywa 2000/59/WE w sprawie portowych urządzeń do odbioru odpadów wytwarzanych przez statki i pozostałości ładunku,
- Dyrektywa 2000/53/WE w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji,

- Dyrektywa 2002/95/WE z 2002 roku w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym przekształcona w Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/65/UE z 8 czerwca 2011r. o tej samej nazwie,

- Dyrektywa 2002/96/WE z 2002 roku w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego (WEEE).

Z wymienionych aktów prawnych i dokumentów wynikają dla Polski zobowiązania, z których najważniejszymi, w zakresie gospodarki odpadami, są:

- osiągnięcie w 2014r. odzysku minimum 60% i recyklingu 55% odpadów opakowaniowych,

- osiągnięcie w 2020 r. odzysku co najmniej 25% odpadów biodegradowalnych tak, aby nie

trafiały na składowiska, a w 2013r. odzysku 50% tych odpadów,

- zebranie w 2016 r. 45% zużytych baterii i akumulatorów. Warto zaznaczyć, że w Traktacie Akcesyjnym Polska zobowiązała się zamknąć do 2013r., wszystkie składowiska, które nie spełniają wymagań dyrektywy 99/31/WE w sprawie składowania odpadów.

Z uwagi na treść dyrektyw unijnych i innych dokumentów o randze międzynarodowej, które są wiążące dla Polski w dziedzinie odpadów, projekt WPGO zakłada m.in.:

- zwiększenie udziału odzysku w szczególności recyklingu szkła, metali, tworzyw sztucznych

oraz papieru i tektury, a także odzysk energii z odpadów,

- prowadzenie systemu selektywnego zbierania i odbierania co najmniej następujących frakcji odpadów komunalnych: odpadów zielonych z ogrodów i parków, papieru i tektury, odpadów opakowaniowych ze szkła, tworzyw sztucznych, metali, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, przeterminowanych leków, chemikaliów (farb, rozpuszczalników, olejów odpadowych, itd.), odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlano-remontowych, popiołów z palenisk domowych,

- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,

- projektowanie nowych procesów i wyrobów w taki sposób, aby w jak najmniejszym stopniu oddziaływały one na środowisko w fazie produkcji, użytkowania i po zakończeniu użytkowania,

- dostosowanie instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów do wymagań ochrony środowiska,

- wspieranie wdrażania proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT),
- wzmacnianie kontroli postępowania z odpadami.

Zgodnie z założeniami wspólnej polityki unijnej cele zawarte w dyrektywach i innych wiążących Polskę aktach prawnych o randze międzynarodowej, stanowią ramy przepisów prawnych i dokumentów opracowywanych na szczeblu krajowym. Do takich dokumentów należą m.in.:

- Polityka Ekologiczna Państwa 2009–2012 z perspektywą do roku 2016,
- Krajowy Program Gospodarki Odpadami 2014.

Cele ochrony środowiska dla poszczególnych krajów członkowskich w tym dla Polski określa **Polityka Ekologiczna Państwa**. Jest to dokument krajowy, wskazujący na konkretne cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, poziomy celów długoterminowych, uwzględniający rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno–ekonomiczne i środki finansowe. Politykę ekologiczną państwa przyjmuje się na 4 lata, z tym, że przewidziane w niej działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata.

Polska polityka ekologiczna państwa jest realizowana zgodnie z zasadami:

- praworządności,
- likwidacji zanieczyszczeń u źródła,
- uspołecznienia,
- wykorzystania mechanizmu rynkowego,
- „zanieczyszczający płaci”,
- regionalizacją.

Wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa jest przyjęta w Konstytucji RP zasada zrównoważonego rozwoju. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych.

Uwarunkowania wynikające ze Strategii Rozwoju Kraju 2030

Strategia Rozwoju Kraju zawiera priorytet 7, odnoszący się do kwestii środowiskowych:

– Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska

W zakresie ochrony środowiska wspierane będą:

Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki

- bardziej efektywne korzystanie z zasobów naturalnych.
- wdrożenie programu rozwoju innowacyjnych technologii środowiskowych.

- wsparcie wiodących w tym obszarze ośrodków badawczych oraz przedsiębiorstw.

Zwiększenie poziomu ochrony środowiska

- Ochrona czystości wód poprzez zakończenie do 2015 r. realizacji Krajowego programu
Oczyszczania Ścieków Komunalnych (redukcja zanieczyszczeń i związków biogennych (azot, fosfor) odprowadzanych do wód oraz kontynuację procesu sanitacji wsi.
- Wprowadzenie monitorowania i ochrony różnorodności biologicznej i przeciwdziałania fragmentacji ekosystemów.
- Ustanowienie narzędzi finansowania różnorodności biologicznej (w tym podnoszenia świadomości ekologicznej obywateli).
- Opracowanie oraz wdrożenie strategicznego planu adaptacji do zmian klimatu obejmującego m.in. szczegółowe kryteria użyte do określenia priorytetowych inwestycji w obszarze adaptacji do zmian klimatu ocenę aktualnego wpływu oraz wpływu przyszłych zmian klimatu na szczególnie wrażliwe sektory i obszary (wielowariantową ocenę ryzyka klęsk żywiołowych) oraz odpowiednie działania adaptacyjne wraz z ich szacowanymi kosztami.
- Wprowadzenie instrumentów polityki publicznej integrujących działania w poszczególnych sektorach (gospodarki wodnej, rolnictwa, leśnictwa, transportu, zdrowia, budownictwa, gospodarki przestrzennej, gospodarki morskiej, turystyki, energetyki) dla zwiększenia ochrony klimatu.
- Ograniczenie negatywnych skutków powodzi poprzez minimalizowanie ryzyka powodziowego, wdrożenie systemu zintegrowanego zarządzania zlewniami oraz odbudowę naturalnej retencji wodnej.
- Wdrożenie programów małej retencji wodnej na obszarach szczególnie narażonych na powódź i suszę.

Wspierana będzie zatem budowa oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacyjnych, a także podjęte zostaną działania ograniczające odprowadzanie do wód.

Przewiduje się także wsparcie tworzenia nowoczesnych systemów zagospodarowania odpadów.

Ze wsparciem publicznym realizowane też będą przedsięwzięcia z dziedziny ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, w tym tworzenia europejskiej sieci obszarów chronionych NATURA 2000, ochrony i kształtowania krajobrazu, a ponadto rozwój parków narodowych i krajobrazowych, jako wyraz dbałości o zachowanie dziedzictwa przyrody. Promowane będą również działania z zakresu ochrony przed katastrofami naturalnymi (zwłaszcza powodzią i ich skutkami), w tym o charakterze prawnym i

organizacyjnym, oraz zagrożeniami technologicznymi, jak też dotyczące zwiększania zasobów leśnych. Techniczne działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej będą obejmować przede wszystkim inwestycje modernizacyjne i odtworzeniowe, a także rozwój małej, sztucznej retencji oraz budowy polderów. Będą one stanowić niezbędne uzupełnienie działań dotyczących retencji naturalnej.

Do podstawowych celów, których realizacja na szczeblu wspólnotowym i krajowym bezpośrednio określa zadania na szczeblu Miasta można zaliczyć:

- gospodarkę odpadami komunalnymi
- ochronę bioróżnorodności,
- poprawę czystości wód, ochrona zasobów wód, poprawną gospodarkę w zlewniach,
- ograniczenie lokalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, ze szczególnym uwzględnieniem substancji niebezpiecznych oraz gazów cieplarnianych,
- rozwój odnawialnych źródeł energii zmierzających o ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego,
- ograniczenie energo- i materiałochłonności gospodarki (przemysł, komunikacja, usługi),
- edukację ekologiczną,

Realizacja tego celu umożliwi osiągnięcie innych celów m.in. takich jak:

- ograniczenie zmian klimatu powodowanych przez gospodarkę odpadami poprzez minimalizację emisji gazów cieplarnianych z technologii zagospodarowania odpadów,
- zwiększenie udziału w bilansie energetycznym kraju energii ze źródeł odnawialnych poprzez zastępowanie spalania paliw kopalnych spalaniem odpadów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego.

Krajowy plan gospodarki odpadami obejmuje pełny zakres zadań koniecznych do zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju w sposób zapewniający ochronę środowiska. Są też uwzględnione obecne i przyszłe możliwości, uwarunkowania ekonomiczne oraz poziom technologiczny istniejącej infrastruktury.

Plan uwzględnia także tendencje we współczesnej gospodarce światowej, jak również krajowe uwarunkowania rozwoju gospodarczego.

Plan zawiera zarówno program zapobiegania powstawaniu odpadów w odniesieniu do poszczególnych typów odpadów, jak i strategię redukcji składowania odpadów ulegających biodegradacji.

Plan gospodarki odpadami określa zasady gospodarowania odpadami powstającymi w kraju, w szczególności odpadami komunalnymi, odpadami niebezpiecznymi, odpadami opakowaniowymi i komunalnymi, osadami ściekowymi oraz odpadami

przywożonymi na teren kraju. Przedstawione w Planie cele i zadania dotyczą okresu 2016–2021

Krajowy plan gospodarki odpadami zawiera:

- 1) analizę aktualnego stanu gospodarki odpadami
- 2) prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych;
- 3) przyjęte cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia, w tym cele dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów i ograniczania ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko odpadów;
- 4) kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarki odpadami, podejmowanych dla osiągnięcia celów,
- 5) harmonogram, określenie wykonawców i sposobu finansowania zadań wynikających z przyjętych kierunków działań,
- 6) informację o strategicznej ocenie oddziaływania planu na środowisko;
- 7) określenie sposobu monitoringu i oceny wdrażania planu pozwalającego na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie;
- 8) streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Dla potrzeb Planu dokonano podziału odpadów na:

- odpady niebezpieczne z grup 01-19,
- pozostałe odpady z grup 01-19, w tym odpady powstające w przemyśle, osady ściekowe, odpady opakowaniowe, przy czym szczegółowo odniesiono się do tych rodzajów odpadów, dla których zidentyfikowano znaczące problemy,
- odpady komunalne

Projekt Planu gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego jest zgodny z Polityką

ekologiczną państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016, z Krajowym planem gospodarki odpadami 2014 (Kpgo 2014) oraz z obowiązującymi aktami prawnymi z zakresu gospodarki odpadami.

Na szczeblu regionalnym projekt WPGO jest powiązany z następującymi dokumentami:

- Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2020,
- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego,
- Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020.

W Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020 określono cel główny, jakim jest „Efektywne wykorzystanie zasobów wewnętrznych i zewnętrznych dla

zrównoważonego i inteligentnego rozwoju społeczno-gospodarczego drogą do poprawy jakości życia mieszkańców”. W celu realizacji ww. celu określono następujące cele:

- Rozwijanie przewag regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej,
- Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników: innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców,
- Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu,
- Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa.

W Strategii określono priorytety i kierunki działań, które mają służyć realizacji celów strategicznych. Zagadnienie dotyczące gospodarki odpadami w Strategii wyczerpuje Priorytet 4.2. Ochrona środowiska. Do realizacji tego priorytetu określono kierunki działań oraz działania, których wypełnienie będzie zmierzało między innymi do:

- ograniczenia wytwarzania wszystkich rodzajów odpadów,
- ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko procesów technologicznych wytwarzania produktów i ich użytkowania, a także świadczenia usług,
- zapewnienia maksymalnego odzysku wytworzonych odpadów zgodnie z zasadami ochrony środowiska,
- unieszkodliwiania odpadów, których nie udało się poddać odzyskowi, zgodnie z zasadami ochrony środowiska,
- wprowadzenia nowoczesnych rozwiązań technologicznych szczególnie w zakresie budowy i modernizacji regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych,
- uzyskania poziomu zbierania i segregacji odpadów na poziomie określonym w dokumentach unijnych i krajowych,
- poprawy świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Priorytet ten jest powiązany z celami głównymi projektu WPGO, które obejmują m. in.:

- zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, a także odzysk energii z odpadów,
- zmniejszenie masy odpadów składowanych na składowiskach,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

Analizując zapisy Strategii oraz projektu WPGO należy stwierdzić, że cele główne oraz cele

szczegółowe, a także kierunki działań zidentyfikowane w projekcie WPGO są zgodne z głównymi i szczegółowymi kierunkami działań określonymi w Strategii.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego lata 2014–2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020 (RPO WP) jest najważniejszym instrumentem służącym realizacji polityki rozwoju regionalnego. Celem głównym RPO WP jest wzmocnienie i efektywne wykorzystanie gospodarczych i społecznych potencjałów regionu dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju województwa.

Osiąganie tego celu będzie następować poprzez działania służące m.in. wzmocnianiu dostępności regionu, podnoszeniu jego konkurencyjności, wspieraniu innowacyjności, poprawie stanu środowiska naturalnego, kulturowego, zwiększaniu spójności przestrzennej i społecznej, jak również przeciwdziałaniu bezrobociu i wykluczeniu społecznemu, integracji społecznej oraz podnoszeniu poziomu edukacji.

Jedną z podstawowych osi priorytetowych jest Oś priorytetowa 4. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego. Jej celem nadrzędnym jest zapobieganie degradacji środowiska oraz zagrożeniom naturalnym i technologicznym, a także efektywna gospodarka zasobami naturalnymi.

Realizacja celu nadrzędnego będzie następować poprzez wykonywanie działań określonych w celach szczegółowych, m.in. zmierzających do ograniczania ilości zanieczyszczeń, w tym odpadów przedostających się do środowiska.

Zgodnie z treścią RPOWP gospodarka odpadami na terenie województwa powinna być prowadzona zgodnie z Planem gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego.

Realizacja działań określonych w RPO WP powinna wspomóc osiągnięcie celów głównych oraz realizację celów szczegółowych określonych w projekcie WPGO.

Zdefiniowane w RPO działania w zakresie gospodarki odpadami odnoszą się m.in. do:

- _ wdrażania systemowej gospodarki odpadami komunalnymi (w tym selektywnej zbiórki odpadów),
- _ obiektów przekształcania odpadów (w tym odzysku i unieszkodliwiania),
- _ modernizacji istniejących i rekultywacji zamkniętych składowisk, likwidacji „dzikich” wysypisk.

W projekcie WPGO zostały określone m.in. następujące cele i kierunki działań:

- wdrożenie w każdej gminie selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej następujące frakcje odpadów: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło oraz inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe,
- zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, a także odzysk energii z odpadów.
- zmniejszenie masy odpadów składowanych na składowiskach.
- dostosowanie instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów do wymagań ochrony środowiska.
- zamykanie i rekultywacja składowisk
- wspieranie wdrażania proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT).

Na podstawie przeprowadzonych analiz stwierdza się, że zapisy projektu WPGO są powiązane i zgodne z zapisami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego w zakresie gospodarki odpadami.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – perspektywa 2030

Ogólnym celem polityki przestrzennej województwa, ustalonym w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego (PZPWP) jest sterowanie rozwojem przestrzennym, podejmowanie działań oraz określenie i realizacja zadań publicznych o znaczeniu ponadlokalnym, które w efekcie przyniosą między innymi korzystniejsze warunki dla zrównoważonego rozwoju województwa, przełożenie priorytetów określonych w Strategii rozwoju województwa do układów przestrzennych, efektywniejsze wykorzystanie istniejącego stanu zainwestowania terenu. Jednym z celów zagospodarowania przestrzennego określonym w PZPWP w zakresie gospodarki odpadami jest przebudowa systemu gospodarowania odpadami w oparciu o nowe technologie utylizacji i przerobu, instrumenty ekonomiczne i system monitoringu odpadów.

Cel ten jest spójny z celami i kierunkami działań określonymi w projekcie WPGO m.in.

takimi jak:

- monitoring prawidłowego postępowania z odpadami,
- wspieranie wdrażania proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT),
- organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa), z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych (gospodarstwa domowe).

Tabela nr 1. Analiza zgodności priorytetów projektu GPOŚ z krajowymi dokumentami strategicznymi

Dokument strategiczny	Cele dokumentu strategicznego	Cele strategiczne określone w projekcie (GPOŚ)	Cele ekologiczne w projekcie (WPGO)	Ocena spójności celów *
Strategia Rozwoju Kraju 2030	Ochrona czystości wód poprzez zakończenie do 2015 r. realizacji Krajowego programu --Oczyszczania Ścieków Komunalnych (redukcja zanieczyszczeń i związków biogennych (azot, fosfor) odprowadzanych do wód oraz kontynuację procesu sanitacji wsi.	Zwiększenie roli wiedzy i ekoinnowacyjności w procesie rozwoju gospodarczego i społecznego Miasta	- likwidacja dzikich wysypisk	□

	<p>Wprowadzenie monitorowania i ochrony różnorodności biologicznej i przeciwdziałania fragmentacji ekosystemów.</p> <p>Ustanowienie narzędzi finansowania różnorodności biologicznej (w tym podnoszenia świadomości ekologicznej obywateli).</p>	<p>Zachowanie równowagi ekologicznej w procesie rozwoju gospodarczego Miasta, w tym właściwa lokalizacja przestrzenna inwestycji</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznanie środowiska przyrodniczego w zakresie niezbędnym do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zapewniających optymalne relacje pomiędzy terenami zainwestowania a terenami otwartymi oraz wykorzystanie lokalnego potencjału w zakresie zaopatrzenia w energię i surowce; – identyfikacja obszarów problemowych, konfliktów przestrzennych i środowiskowych; – współpraca instytucji odpowiedzialnych za ochronę środowiska i jednostek w zakresie zagospodarowania przestrzennego na różnych szczeblach. 	■
--	--	--	--	---

	<p>Opracowanie oraz wdrożenie strategicznego planu adaptacji do zmian klimatu obejmującego</p> <p>m.in. szczegółowe kryteria użyte do określenia priorytetowych inwestycji w obszarze adaptacji</p> <p>do zmian klimatu ocenę aktualnego wpływu oraz wpływu przyszłych zmian klimatu na</p> <p>szczególnie wrażliwe sektory i obszary (wielowariantową ocenę ryzyka klęsk żywiołowych) oraz</p> <p>odpowiednie działania adaptacyjne wraz z ich szacowanymi kosztami</p> <p>Wprowadzenie instrumentów polityki publicznej integrujących działania w poszczególnych sektorach (gospodarki wodnej, rolnictwa, leśnictwa, transportu, zdrowia, budownictwa,</p> <p>gospodarki przestrzennej, gospodarki morskiej, turystyki, energetyki) dla zwiększenia ochrony klimatu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie negatywnych skutków powodzi poprzez minimalizowanie ryzyka powodziowego, • wdrożenie systemu zintegrowanego zarządzania zlewniami oraz odbudowę naturalnej retencji wodnej. • Wdrożenie programów małej retencji wodnej na obszarach szczególnie narażonych na powódź i suszę. 	<p>Stałe podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz poprawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – edukacja ekologiczna w zakresie kształtowania postaw sprzyjających osiągnięciu efektów ekologicznych; – propagowanie zagadnień ochrony ekosystemów, ochrony krajobrazu, kształtowanie norm zachowań sprzyjających ochronie różnorodności biologicznej; – doskonalenie baz danych o środowisku w postaci elektronicznej, dostępnej za pośrednictwem Internetu; – wsparcie wybranych projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe; – szkolenia dla samorządów oraz społeczności lokalnych w zakresie informacji i komunikacji społecznej i udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji o działaniach inwestycyjnych (procedury ocen oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, planów i programów); – współpraca samorządów wszystkich szczebli w zakresie prezentacji o treściach ekologicznych w ramach oferty programowej regionalnych i lokalnych ośrodków telewizyjnych, radiowych i prasowych; 	<p>□</p>
--	--	--	---	----------

<p>Ramowa Dyrektywa Wodna</p>	<p>Cele środowiskowe</p> <p>1. Czyniąc operacyjnymi programy działań określone w planach gospodarowania wodami w dorzeczu:</p> <p>a) dla wód powierzchniowych</p> <p>I) Państwa Członkowskie wdrażają konieczne środki, aby zapobiec pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,</p> <p>Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych</p> <p>II) Państwa Członkowskie chronią, poprawiają i przywracają wszystkie części wód powierzchniowych,</p> <p>III) dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, zgodnie z przepisami ustanowionymi w załączniku V.</p> <p>Różnica między częściami wód a sztucznymi i silnie zmienionymi częściami wód jest niewielka. W obu przypadkach musi zostać osiągnięty dobry stan chemiczny, w „naturalnych” częściach wód musi jednocześnie zostać osiągnięty dobry stan ekologiczny, w sztucznych i silnie zmienionych dobry potencjał ekologiczny.</p>	<p>Działanie: Ochrona wód</p>	<p>– kształtowanie równoprawnych warunków konkurencji przez pełne stosownie zasady „zanieczyszczający płaci</p>	<p>■</p>
---------------------------------------	---	-------------------------------	---	----------

	ii) Państwa Członkowskie chronią, poprawiają i przywracają wszystkie części wód podziemnych, zapewniają równowagę między poborami a zasilaniem wód podziemnych, w celu osiągnięcia dobrego stanu wód podziemnych najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, zgodnie z przepisami ustanowionymi w załączniku V, z zastrzeżeniem stosowania		–	
Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych	<p>Konieczność osiągnięcia standardów jakości ścieków odprowadzanych do środowiska z oczyszczalni ścieków,</p> <p>Zapewnienie 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych,</p> <p>Wyposażenie aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej lub stosowanie systemów indywidualnych,</p> <p>Odpowiednie zagospodarowanie w środowisku osadów powstających w oczyszczalniach ścieków.</p>	Działanie: Ochrona wód	– kształtowanie równoprawnych warunków konkurencji przez pełne stosownie zasady „zanieczyszczający płaci”;	■
Strategia Gospodarki Wodnej	<p>Zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód,</p> <p>Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych,</p> <p>Podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy.</p>	Działanie: Ochrona wód	-	■
Krajowa strategia ochrony i	Rozpoznawanie i monitorowanie stanu różnorodności biologicznej oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń,	Działanie : Ochrona	– zwiększenie nakładów na ochronę środowiska, w tym skuteczne	■

umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań	Usuwanie lub ograniczanie aktualnych i potencjalnych zagrożeń różnorodności biologicznej,	Przyrody	–	pozyskiwanie środków finansowych na realizację projektów proekologicznych propagowanie zagadnień ochrony ekosystemów, ochrony krajobrazu, kształtowanie norm zachowań sprzyjających ochronie różnorodności biologicznej;
	Zachowanie i/lub wzbogacanie istniejących oraz odtwarzanie zanikłych elementów różnorodności biologicznej,			
Polityka Leśna Państwa	Powiększanie zasobów leśnych kraju, do 30% w 2020 roku 133% w połowie XXI wieku,	Działanie : Ochrona	- j.w.	
	Sukcesywnie w miarę przekazywania do zalesienia gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa i osiągnięcia przestrzennie optymalnej struktury lasów w krajobrazie przez ochronę i pełne wykorzystanie produkcyjnych możliwości siedlisk,			
	Polepszenie stanu zasobów leśnych i ich kompleksową ochronę,			
	Reorientację zarządzania lasami z poprzedniej dominacji modelu surowcowego na model proekologicznej i zrównoważonej ekonomicznie, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.			
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami i 2014	Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju PKB,	Działanie: Gospodarka odpadami	Gospodarowanie odpadami komunalnymi w gminie, w tym osiągnięcie wskazanych na dany	■
	Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,			
	Zmniejszenie ilości			
	wszystkich odpadów kierowanych na Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,			

	utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadach			
Strategia Rozwoju Energetyk i Odnawialnej	Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo-energetycznym kraju do 7,5% w 2010 roku i do 14% w 2020 roku w strukturze zużycia nośników pierwotnych.	Działanie: Ochrona powietrza	– wspieranie działań związanych z wykorzystaniem energii słonecznej, energii geotermalnej, energii wiatru oraz biomasy.	■

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	Gospodarka wodno - ściekowa	Ochrona wód	Poprawa jakości wód poprzez kompleksowe rozwiązania problemów gospodarki wodno-ściekowej.	■
	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	Gospodarka odpadami	Gospodarowanie odpadami komunalnymi w taki sposób aby osiągnąć poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użytku odpadów odpadów budowlanych, szkła, metalu, tworzyw sztucznych oraz papieru. Ograniczenie odpadów biodegradowalnych kierowanych do składowania.	■
	Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych	Ochrona przyrody	j.w.	■

	Transport przyjazny środowisku	Działanie: Ochrona powietrza	– Poprawa płynności ruchu poprzez wzmocnienie nawierzchni dróg oraz wyprowadzenie ruchu poza centrum miasta	☐
--	-----------------------------------	------------------------------	--	--------------------------

*Objaśnienia:

- dokładna spójność celów dokumentów,
- ☐ wysoka spójność celów dokumentów,
- ☐ ograniczona (pośrednia) spójność celów dokumentów,
- # możliwy konflikt celów dokumentów

Tabela nr 2. Weryfikacja zgodności priorytetów projektu GPOŚ z celami lub priorytetami ważniejszych dokumentów

Ocena spójności celów			Cele strategiczne projektu GPOŚ				Działania projektu WPGO						
			Zwiększenie roli wiedzy i eko-innowacyjności w procesie rozwoju gospodarczego i	Stałe podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz poprawa dostępu do informacji	Zachowanie równowagi ekologicznej w procesie rozwoju gospodarczego Miasta, w tym	Skuteczne wdrażanie mechanizmów prawnych i finansowych oraz ekonomicznych	Ochrona wód	Gospodarka odpadami	Ochrona powietrza	Ochrona przed hałasem	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Ochrona przyrody	Zapobieganie poważnym awariom i klęskom żywiołowym
Objaśnienia: + □ znaczące wzmocnienie celów GPOŚ													
Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020	Gospo darka region	Wszystkie priorytety w obszarze Gospodarka regionu	+	+	±	±	±	+	+	+	O	+	O
	Infrastruktura techniczna	Wspieranie inwestycji komunikacyjnych:	O	+	-	-	O	O	O	+	±	-	O
		Wspieranie inwestycji z zakresu gospodarki	+	O	O	O	+	O	O	O	O	O	O
		Zapewnienie bezpieczeństwa	O	+	±	O	±	O	-	O	O	O	O
		Poprawa sprawności funkcjonowania regionalnego	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O

Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata	Obszary wiejskie	Rozwój pozarolniczych form działalności	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
		Odnowa wsi oraz modernizacja przestrzeni wiejskiej	+	O	+	O	O	O	O	O	O	O	O
		Wzrost konkurencyjności	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
		Rozwój rynku rolnego	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
	Ochrona środowiska	Ochrona wód i racjonalna gospodarka	+	O	O	O	O	+	+	+	+	+	+
		Ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów i wdrażanie	O	O	O	O		+	+	+	+	+	+
		Zapewnienie jak najlepszej jakości powietrza i gleb oraz ograniczenie negatywnego	O	O	O	+		+	+	+	+	+	+
		Zachowanie oraz ochrona różnorodności	+	O	+	+		+	+	+	+	+	+
		Podniesienie świadomości	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Kapitał społeczny	Wszystkie priorytety obszarze Kapitał społeczny	O	O	O	O	O	+	+	+	+	+	+

	Współpraca między na rodowa	Tworzenie warunków do podejmowania wspólnych	+	O	O	O	O	O	+	+	O	O	+
		Współpraca na rzecz rozwoju	O	O	+	O	O	O	O	O	O	O	+
		Zachowanie obszarów cennych krajobrazowo oraz ochrona	+	O	O	+	O	O	O	+	O	+	
RPO Woj. Podkarpackiego	Osie priorytetowe	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	+	+	±	O	+	±	+	±	+	+	
		Infrastruktura techniczna i Pomoc techniczna	+	+	-	±	-	-	-	-	-	+	-
		Ochrona środowiska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
		Spółeczeństwo informacyjne Infrastruktura społeczna	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	
Plan Zagospodarowania Przestrzennego WP	Ustalenia PPOŚ	Ustalenia w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów	+	O	O	+	+	O	+	O	O	O	
		Ustalenia w zakresie infrastruktury społecznej	O	O	O	±	O	O	O	O	O	O	O
		Ustalenia w zakresie infrastruktury technicznej	+	+	+	±	+	+	+	O	O	O	
POŚ WP	Priorytety WPOŚ WP	WPOŚ WP	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

PGO WP	Priority WPGO WP	WPGO WP	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
--------	---------------------	---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

2.3. Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko przyjętych już dokumentów powiązanych z projektem WPGO –Prognozy

Prognozy oddziaływania na środowisko zostały sporządzone dla następujących dokumentów powiązanych z projektem WPGO:

- Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020,
- Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020,
- Programu ochrony środowiska dla województwa podkarpackiego na lata 2012–2015 z perspektywą do 2019
- Planem gospodarki odpadami dla Województwa Podkarpackiego

Prognoza oddziaływania na środowisko Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – perspektywa 2030

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego jest przestrzennym zapisem Strategii rozwoju województwa.

Z analiz przeprowadzonych w ramach Prognozy oddziaływania na środowisko projektu PZPWP wynika, że najwięcej pozytywnych oddziaływań dla środowiska związanych będzie z realizacją następujących kierunków zagospodarowania:

- ochrona i efektywne wykorzystanie zasobów przyrodniczych oraz zapewnienie dobrego stanu środowiska
- zapobieganie zagrożeniom środowiska i minimalizowanie ich negatywnych skutków,
- Ochrona Dziedzictwa Kulturowego,
- rozwój systemu gospodarki odpadami na terenie województwa podkarpackiego.

W Prognozie określono także negatywne i potencjalnie negatywne oddziaływania na środowisko związane z realizacją kierunków określonych w PZPWP. Jednak pomimo stwierdzonych potencjalnie negatywnych, niekorzystnych oddziaływań na środowisko na etapie realizacji poszczególnych przedsięwzięć funkcjonowanie przedsięwzięć już zrealizowanych sprzyjało będzie ochronie środowiska np. przedsięwzięcia z zakresu gospodarki ściekowej.

Prognoza oddziaływania na środowisko Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020

Zakres Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 jest odpowiedzią na wyzwania rozwojowe, określone dla regionu w głównych dokumentach strategicznych i uwzględnia te obszary interwencji, których realizacja przyniesie największe efekty. Program formułuje ramy interwencji dla

prowadzenia działań wpisujących się w trzy priorytety określone w głównym dokumencie kierunkowym dla polityki spójności, jakim jest Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020. Jednym spośród trzech priorytetów Strategii Europa 2020 jest rozwój inteligentny wskazujący na potrzebę rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, stanowiący warunek zapewniający inteligentny wzrost gospodarczy. Kolejnym priorytetem Strategii Europa 2020 jest rozwój zrównoważony rozumiany jako wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku, niskoemisyjnej i konkurencyjnej. Jako trzeci priorytet Strategia Europa 2020 wskazuje rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, czyli wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Efektem realizacji Strategii Europa 2020 ma być gospodarka bazująca na wiedzy, niskoemisyjna, promująca przyjazne środowisku technologie, oszczędnie gospodarująca zasobami, kreująca nowe „zielone” miejsca pracy, a zarazem zachowująca dbałość o spójność społeczną. Cele i zakres wsparcia RPO WP 2014-2020 są odpowiedzią na wyzwania rozwojowe nakreślone w Umowie Partnerstwa. Podstawą wyboru celów tematycznych realizowanych w ramach RPO WP 2014-2020, uwzględniającą zarówno wnioski z diagnozy sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podkarpackiego, jak również szerokie uwarunkowania europejskie i krajowe, są przede wszystkim zapisy Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020, w której określone zostały obszary koncentracji potencjałów i barier rozwojowych regionu na tle strategicznych kierunków rozwoju. Dlatego też celem głównym RPO WP 2014-2020 jest wzmocnienie i efektywne wykorzystanie gospodarczych i społecznych potencjałów regionu dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju województwa.

W wyniku przeprowadzonych w prognozie analiz i ocen stwierdzono, że istotne niekorzystne oddziaływania na środowisko, zabytki, zdrowie ludzi będą związane głównie z realizacją działań w ramach priorytetów:

- Infrastruktura techniczna (priorytet 2),
- Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom (priorytet 3),

Infrastruktura społeczna (priorytet 4),

- Spójność wewnątrzregionalna (priorytet 5).

W prognozie stwierdzono, że realizacja niektórych działań w obrębie obszarów szczególnie

chronionych (głównie w ramach priorytetów 2, 3, 4, 5) zawartych w RPOWP będzie niekorzystnie oddziaływać na środowisko, ale brak realizacji tych działań może także powodować negatywne oddziaływanie na środowisko. Ponadto zaniechanie realizacji może mieć negatywne konsekwencje gospodarcze (stagnacja, brak perspektyw rozwoju, a nawet zastój gospodarczy) oraz społeczne (utrata miejsc pracy, a co za

tym idzie źródeł dochodu, co może doprowadzić do wzrostu zachowań patologicznych, a także powodować migrację ludzi młodych i wykształconych w poszukiwaniu lepszych warunków życia). Może wystąpić także taka sytuacja, że realizacja działań mogących powodować znaczące niekorzystne oddziaływanie na środowisko w obrębie obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody będzie uzyskiwała społeczną aprobatę, zwłaszcza, gdy będzie to związane z tworzeniem nowych miejsc pracy (nawet tylko na czas realizacji przedsięwzięcia np. gdy będą realizowane nowe odcinki dróg, elektrownie wiatrowe, zbiorniki retencyjne).

Pozytywne oddziaływanie na zdrowie ludzi będzie miała przede wszystkim realizacja działań

w ramach priorytetu 6 tj. Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej, a także realizacja

działań z zakresu infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, infrastruktury przeciwpowodziowej.

W transgranicznym oddziaływaniu na środowisko bardzo istotne miejsce będą zajmować:

- działania w zakresie rozbudowy transeuropejskich korytarzy komunikacyjnych i transportowych;
- działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego,
- wspólne przedsięwzięcia służące powstawaniu nowych, wykraczających poza region produktów turystycznych (tworzenie transgranicznej infrastruktury turystycznej, wymiana doświadczeń),
- wspólne działania związane z zapobieganiem zagrożeniom środowiska i ochronie walorów przyrodniczo-krajobrazowych obszarów przygranicznych.

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii rozwoju województwa Podkarpackie – 2020 wykazała, iż w wyniku realizacji części kierunkowych działań inwestycyjnych prawdopodobne są znaczące oddziaływania na środowisko. Należą do nich cele i kierunki działań związane w szczególności z:

- rozwojem liniowych elementów infrastrukturalnych (drogowych, przesyłowych sieci gazowych i elektroenergetycznych);
- inwestycjami technicznej ochrony przed zagrożeniami powodziowymi (zbiorniki retencyjne; wały przeciwpowodziowe),
- rozwojem infrastruktury dla turystyki, w tym budową i rozwojem wielofunkcyjnych, wysoko standardowych kompleksów rekreacyjno – wypoczynkowych i leczniczych;

- udostępnieniem dużych obszarowo terenów inwestycyjnych przewidzianych dla rozwoju przemysłu, w obszarze funkcjonalnym Rzeszowa wraz z uzbrojeniem i poprawą dostępności komunikacyjnej;
- poszerzeniem oferty obszarów atrakcyjnych dla inwestorów w ośrodkach subregionalnych poprzez powstawanie i rozwój stref aktywności gospodarczej,
- rozwojem energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii wraz z budową infrastruktury elektroenergetycznej, umożliwiającej wyprowadzenie mocy z przyłączanych jednostek wytwórczych z OZE.

W Prognozie wskazano działania służące zapobieganiu i ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, zapewnią one osiągnięcie docelowego wizerunku województwa jaki został sformułowany w projekcie Strategii: „W 2020 roku województwo podkarpackie będzie obszarem zrównoważonego i inteligentnego rozwoju gospodarczego, wykorzystującym wewnętrzne potencjały, zapewniającym wysoką jakość życia mieszkańców”

W transgranicznym oddziaływaniu na środowisko istotne miejsce mogą zajmować:

- działania w zakresie rozbudowy transeuropejskich szlaków transportowych (Via Carpatia),
- działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego,
- wspólne przedsięwzięcia służące powstawaniu nowych, wykraczających poza region produktów turystycznych (tworzenie transgranicznej infrastruktury turystycznej, wymiana doświadczeń),
- działania na rzecz zachowania obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo oraz ochrony środowiska przyrodniczego (opracowywanie ujednoliconych planów zarządzania i udostępniania obszarów o wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, doskonalenie funkcjonowania systemów obszarów prawnie chronionych, badania monitoringowe środowiska, i inne wspierane w ramach Programów Operacyjnych Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz współpracy transgranicznej w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa),
- działania związane z zapobieganiem i przeciwdziałaniem zagrożeniom oraz usuwaniem ich negatywnych skutków szczególnie w powiatach nadgranicznych (np. współpraca odpowiednich służb dotycząca ostrzegania, monitorowania czy wspólnych działań ratowniczych).

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla województwa podkarpackiego na lata 2012–2015 z perspektywą do 2019 roku

Z przeprowadzonych w prognozie analiz wynika, że najbardziej korzystne dla środowiska będą działania realizowane w ramach priorytetów:

- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów.

- Ochrona powierzchni ziemi i przywrócenie wartości użytkowej gleb.
- Gospodarka odpadami.
- Ochrona przed promieniowaniem elektroenergetycznym.

Najwięcej potencjalnie niekorzystnych oddziaływań na środowisko będzie wiązać się z realizacją działań w ramach priorytetów:

- Ochrona i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych.
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska.
- Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu.
- Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych i energooszczędność.
- Ochrona przed hałasem.
- Ochrona zasobów kopalin (dotyczy koncesjonowanego wydobycia kopalin).

W wyniku przeprowadzonych analiz nie stwierdzono, aby projekt POŚ zawierał takie cele ekologiczne i działania inwestycyjne, które mogłyby prowadzić do znaczących transgranicznych oddziaływań. Skala oddziaływań realizacji i funkcjonowania działań inwestycyjnych/przedsięwzięć wyszczególnionych w projekcie POŚ, ma głównie charakter regionalny, a ewentualne oddziaływanie będzie miało zasięg lokalny.

Jedynie w przypadku transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych zarówno komunikacją drogową, kolejową jak i lotniczą może dojść do oddziaływań transgranicznych (międzynarodowe przemieszczanie odpadów). Trudno jest przewidzieć skalę, rozmiar i czas takiego zdarzenia oraz trudno prognozować skutki dla środowiska czy zdrowia ludzi.

Szczególnie ważne będą działania związane z monitorowaniem zmian środowiska, uwzględniające informowanie, ostrzeganie i reagowanie pod kątem potencjalnych zagrożeń. Ważną i niezbędną będzie współpraca transgraniczna odpowiednich służb ochrony środowiska i jednostek ratowniczych.

Nie przedstawiono informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko Krajowego programu gospodarki odpadami 2014 ponieważ odstąpiono od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie opracowano także prognozy oddziaływania na środowisko Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009–2012 z perspektywą do 2016r. ponieważ nie przeprowadzono strategicznej oceny oddziaływania na środowisko tego dokumentu.

3. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu WPGO

3.1. Istniejący stan środowiska

3.1.1. Położenie, rzeźba terenu, klimat

Województwo podkarpackie położone jest w południowo-wschodniej części Polski, zajmuje powierzchnię 17846 km², co stanowi 5,7% powierzchni kraju. Południowa i wschodnia granica województwa podkarpackiego pokrywa się z granicą państwową. Od zachodu sąsiaduje z województwem małopolskim, od północno-zachodu z świętokrzyskim, a od północy z lubelskim. Według J. Kondrackiego położone jest w obrębie następujących makroregionów: Roztocze, Wyżyna Lubelska, Kotlina Sandomierska, Pogórze Środkowobeskidzkie, Beskidy Środkowe, Płaskowyż Sańsko-Dniestrzański, Beskidy Lesiste. Rzeźba terenu jest znacznie urozmaicona, zwłaszcza w południowej części województwa oraz w obrębie Pogórzy. Regiony fizjograficzne układają się w dość wyraźne pasma, o ogólnym przebiegu z północnego zachodu na południowy wschód. Granice pomiędzy nimi są dość wyraźne. Warunki klimatyczne województwa są dość silnie zróżnicowane. Wynika to z położenia geograficznego oraz rzeźby terenu.

W obrębie województwa podkarpackiego wyróżnione zostały trzy zasadnicze rejony klimatyczne:

- nizinny (północna część województwa – Kotlina Sandomierska) – charakteryzuje się długim

upalnym latem, ciepłą zimą i stosunkowo niedużą roczną sumą opadów – od 565 mm w okolicach Tarnobrzega do 700 mm na Płaskowyżu Kolbuszowskim,

- podgórski (środkowa część województwa – Pogórze Karpackie) – ma charakter przejściowy

między nizinym, a górskim (podgórski). Średnia opadów wynosi w części zachodniej 700–750 mm, w części wschodniej 750–800 mm,

- górski (południowa część województwa – Beskid Niski oraz Bieszczady) – cechuje duża ilość opadów wynosząca 800–1000 mm w ciągu roku. W niektórych partiach Bieszczadów suma ta wzrasta nawet do 1150–1200 mm.

Występują tu głównie wiatry południowe, nawiązujące do układu dolin głównych rzek województwa.

3.1.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Województwo podkarpackie zaliczane jest do regionów posiadających stosunkowo duże zasoby wód powierzchniowych. Rzeki wypływające z obszaru województwa (bez Wisły) prowadzą 8% zasobów krajowych (według szacunków w roku średnim).

Zasoby wód województwa są nierównomiernie rozmieszczone, a ich wielkość jest zmienna. Wielkość zasobów waha się od 3,9 mld m³ w latach suchych do 5,0 mld m³

w latach mokrych. W północno–zachodniej części województwa zasoby wód są większe niż w części południowej. Wynika to m.in. ze zróżnicowania warunków hydrologicznych

w poszczególnych latach oraz górskiego charakteru większości rzek województwa podkarpackiego.

Znaczna część zasobów wodnych jest niewykorzystana ze względu na brak dostatecznej

zabudowy hydrotechnicznej.

Na terenie województwa znajdują się 3 duże zbiorniki wodne:

- zbiornik zaporowy Solina na Sanie,
- zbiornik zaporowy Myczkowce na Sanie,
- zbiornik zaporowy Besko na Wisłoku.

Według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych na terenie województwa podkarpackiego występuje w całości lub w części 10 zbiorników wód podziemnych

Tabela 3 Podstawowe dane Głównych Zbiorników Wód Podziemnych województwa podkarpackiego (wg Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych)

Numer zbiornika	Nazwa zbiornika	Powierzchnia [km ²]	Szacunkowe zasoby dysp. [tys. m ³ /d]
425	Zbiornik Dębica-Stalowa Wola-Rzeszów	2194,0	576.00
426	Dolina kopalna Kolbuszowa	60,0	16.80
429	Dolina Przemyśl	137,0	38.60
430	Dolina rzeki San	83,2	5.50
431	Zbiornik warstw Krosno (Bieszczady	1220,0	25.00
432	Dolina rzeki Wisłok	172,0	22.00
433	Dolina rzeki Wisłoka	200,0	26.00
406	Zbiornik Niecka lubelska (Lublin)	7492,5	1330
407	Niecka lubelska (Chełm-Zamość)	9015.00	1127.50
428	Dolina kopalna Biłgoraj-	290.00	76.20

	Lubaczów		
--	----------	--	--

W obrębie województwa podkarpackiego znajduje się tylko część powierzchni zbiorników nr 406, 407 i 428. W ww. rozporządzeniu nie został ujęty **GZWP Nr 426 „Dolina Borowej**. Jest on uwzględniany na mapach Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie.

Zasoby wód podziemnych rozmieszczone są na terenie województwa podkarpackiego nierównomiernie. W porównaniu z zasobami innych regionów kraju są niewielkie. Występowanie wód podziemnych oraz zasoby jest ściśle związane z budową geologiczną.

Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych możliwe do wykorzystania dla celów gospodarczych szacowane są na 503,9 hm³, co stanowi 3% zasobów krajowych (wg rocznika „Ochrona środowiska” GUS, 2011r.), z czego:

- w utworach czwartorzędowych 451,6 hm³,
- w utworach trzeciorzędowych 39 hm³,
- w utworach kredowych 13 hm³,
- w utworach starszych 0,3 hm³.

3.1.3. Gleby

Ogólnie na obszarze województwa występują gleby terenów równinnych i obszarów górskich. W obrębie Kotliny Sandomierskiej dominują gleby rdzawe bielcowane. Ponadto prócz gleb rdzawych bielcowych w poszczególnych mezoregionach, wchodzących w skład makroregionu Kotliny Sandomierskiej, wykształciły się również gleby płowe bielcowe oraz gleby płowe odgórnie oglejone. Natomiast w dolinach rzek i potoków występują urodzajne mady, powstające z aluwialnych osadów rzecznych.

W części północnej województwa, na terenach nizinnych, dominują gleby rdzawe bielcowane. Ponadto oprócz gleb rdzawych bielcowych, na mniejszych powierzchniach, głównie w okolicach Mielca, Kolbuszowej, Sokołowa Małopolskiego oraz w powiecie lubaczowskim, wykształciły się gleby płowe bielcowe. Wzdłuż granicy z województwem lubelskim znaczne powierzchnie zajmują gleby bielcowe i bielice. W północnej części powiatu dębickiego, a także w okolicach Leżajska oraz wzdłuż granicy gminy Radymna i Wielkie Oczy występują gleby płowe odgórnie oglejone. Natomiast w dolinach głównych rzek województwa i większych potoków występują urodzajne mady.

Gleby środkowej części województwa, w pasie pogórzy, są często wietrzelinami skał osadowych fliszu karpackiego. Znaczne obszary pogórzy pokrywają gleby płowe odgórnie oglejone. W pasie Rzeszów – Łańcut – Przeworsk dominują gleby brunatne kwaśne. W rejonie Jarosławia, Przemyśla i Przeworska wykształciły się czarnoziemny leśny –

łąkowe oraz gleby brunatne właściwe i wyługowane. Są to najlepsze gleby w województwie.

W południowej części województwa gleby nie wykazują dużej zmienności. Dominują tu gleby brunatne kwaśne oraz gleby słabo wykształcone kwarcowo – krzemianowe skaliste. Na krańcach południowych oraz południowo-wschodnich województwa występują słabo wykształcone gleby kwarcowo–krzemianowe skaliste.

W województwie podkarpackim najwięcej gleb zaliczanych jest do klasy IV (43%). Gleby bardzo dobre i dobre (kl. od I do III) stanowią około 30%. Większość gleb

w województwie zaliczana jest do kompleksów żytnych z dużym udziałem kompleksu żytniego bardzo dobrego. Północną część województwa i pasma Pogórzy zajmują gleby zaliczane do kompleksu pszennego bardzo dobrego i dobrego. W południowej części województwa przeważają gleby kompleksu zbożowego górskiego, gleby kompleksu owsiano–ziemniaczanego i owsiano–pastewnego górskiego.

3.1.4. Surowce mineralne

Województwo podkarpackie zalicza się do średnio zasobnych w kopaliny. Ich występowanie wiąże się bezpośrednio z budową geologiczną danego rejonu. Na terenie województwa znajdują się udokumentowane złoża różnych kopalin, o zróżnicowanej wielkości zasobów i zasięgu przestrzennym. Złoża kopalin występujących na terenie województwa obejmują cztery zasadnicze grupy surowców, wydzielane w zależności od głównego przeznaczenia

i możliwości zastosowania, tj.:

- **surowce energetyczne** – gaz ziemny występuje głównie na terenie powiatów: rzeszowskiego, leżajskiego, przemyskiego, przeworskiego, łańcuckiego, jarosławskiego, lubaczowskiego i dębickiego. Złoża ropy naftowej koncentrują się w rejonie Jasła, Krosna, Sanoka oraz Dębicy i Rzeszowa,

- **surowce chemiczne** – rozpoznane są złoża siarka rodzimej – zlokalizowane są w rejonie Tarnobrzega i Lubaczowa, oraz diatomity (skała diatomitowa) na terenie gminy Bircza,

- **surowce skalne:**

- ✓ **kamienie łamane i bloczne** – reprezentowane przez piaskowce, wapienie i łupki menilitowe występują na terenie powiatów: bieszczadzkiego, krośnieńskiego, sanockiego

- i przemyskiego,

- ✓ **wapienie i margle dla przemysłu wapiennego i cementowego** – występują w powiatach: lubaczowskim i stalowowolskim,

✓ **piaski i żwiry** – największe zasoby niezagospodarowane oraz podlegające eksploatacji znajdują się głównie w powiatach: dębickim, mieleckim, przemyskim, przeworskim i stalowowolskim,

✓ **piaski szklarskie** – występują w rejonie Lubaczowa,

✓ **surowce ilaste ceramiki budowlanej** – największe zasoby występują w powiatach:

kolbuszowskim, mieleckim, przeworskim, rzeszowskim, stalowowolskim i jasielskim,

✓ **gipsy** – udokumentowane złoża znajdują się na terenie gminy Kańczuga i gminy Lubenia.

Złoża gipsów rozpoznano również na terenie gminy Wielopole Skrzyńskie w rejonie Broniszowa,

✓ **torfy** – występują praktycznie na terenie całego województwa. Torfy lecznicze (borowiny) udokumentowano w powiecie lubaczowskim,

- **wody lecznicze** – rozpoznano, a częściowo udokumentowano zasoby wód mineralnych, wód zmineralizowanych oraz solanek w następujących powiatach: leskim, brzozowskim, dębickim, krośnieńskim, lubaczowskim, sanockim, stalowowolskim, rzeszowskim, jasielskim. Tylko część tych zasobów została dobrze rozpoznana i udokumentowana. Wody mineralne lecznicze udokumentowane zostały w rejonie Iwonicza-Zdroju, Lubatówki, Rymanowa Zdroju, Polańczyka, Horyńca-Zdroju oraz w Latoszynie gm. Dębica.

3.1.5. Powietrze

Zanieczyszczenie powietrza w województwie podkarpackim powodowane jest głównie przez emisję antropogeniczną. Najpowszechniej występujące w powietrzu atmosferycznym zanieczyszczenia to gazy i pyły pochodzące z procesów energetycznego spalania paliw.

Najwięcej zanieczyszczeń gazowych w 2010r. wprowadzonych zostało do powietrza na terenie powiatu stalowowolskiego, mieleckiego, jasielskiego oraz w obrębie Rzeszowa. Najwięcej zanieczyszczeń pyłowych wyemitowano w powiecie mieleckim, powiecie stalowowolskim, sanockim, ropczycko-sędziszowskim i jasielskim oraz w Rzeszowie.

Zjawiskiem niekorzystnym jest wzrastająca ilość zanieczyszczeń z emisji niskiej. Pyły i gazy są emitowane przede wszystkim w sezonie zimowym i pochodzą głównie

z indywidualnych systemów grzewczych, w których stosowane są najczęściej paliwa stałe. Pod względem jakości powietrza województwo zalicza się do czystszych regionów w Polsce. Zanieczyszczenia objęte programem badań (zanieczyszczenia gazowe i metale w pyłe zawieszonym) na obszarze całego województwa nie wykazują przekroczeń ustalonych wartości kryterialnych.

W zakresie jakości powietrza problem stanowi wysoki poziom zanieczyszczenia pyłem PM10 oraz benzo(a)pirenem w kilku największych miastach województwa (Rzeszów, Przemyśl, Jarosław, Krosno, Jasło, Mielec i Nisko). Dodatkowo na obszarach tych miast odnotowano wysokie zanieczyszczenie pyłem PM2,5.

Zanieczyszczenie pyłem benzo(a)pirenem jest wyższe w okresie grzewczym niż w okresie letnim. W okresie letnim (od maja do sierpnia) nie notowano przekroczeń dopuszczalnych norm określonych dla pyłu PM10. Stwierdzone ponadnormatywne zanieczyszczenie w miastach sprawia, iż na oddziaływanie zanieczyszczeń narażona jest duża liczba mieszkańców.

3.1.6. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny województwa podkarpackiego kształtowany jest głównie przez hałas komunikacyjny. Województwo podkarpackie na tle kraju należy do województw średnio zagrożonych hałasem. Największe zagrożenie hałasem komunikacyjnym występuje wzdłuż dróg o największym natężeniu ruchu (drogi krajowe, wojewódzkie).

Badania hałasu są prowadzone w ramach państwowego monitoringu środowiska

i wskazują, że zagrożenie nadmiernym hałasem jest powszechne i ma tendencję wzrostową. W latach 2010 i 2011 zostały przeprowadzone przez WIOŚ w Rzeszowie badania w ramach państwowego monitoringu środowiska na terenie miast: Przemyśl, Krosno i Strzyżów (rok 2010) oraz w Nisku, Łańcucie, Ustrzykach Dolnych (rok 2011). Uzyskane wyniki znacznie przekraczały dopuszczalne standardy akustyczne w stosunku do funkcji spełnianej przez dany teren. Badania wykazały również, że uciążliwość hałasu była największa w najbliższym otoczeniu punktów pomiarowych (ulic w miastach).

3.1.7. Promieniowanie elektromagnetyczne

Porównując wyniki monitoringu PEM uzyskane w latach 2012-02014 widoczny jest nieznaczny trend wzrostowy średnich poziomów pól elektromagnetycznych na obszarach miast o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys.

W 2014 roku najwyższe poziomy pól elektromagnetycznych, jednak dużo niższe od poziomów dopuszczalnych zarejestrowano w następujących miastach: Krosno, Rzeszów, Lubaczów, Jarosław i Przeworsk.

3.1.8. Zasoby przyrodnicze

Województwo podkarpackie charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem siedlisk przyrodniczych. Występują tu gatunki roślin rzadkich i chronionych. Stwierdzono występowanie co najmniej 60 gatunków roślin ujętych w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin, z czego 12 gatunków mających naturalne stanowiska.

Należą do nich m.in.: szachownica kostkowata, chaber Kotschyego, ostrożeń siedmiogrodzki różanecznik żółty, turzyca dacka, turzyca skalna, tojad wiechowaty. Bogactwo przyrodnicze województwa to także bardzo zróżnicowana gatunkowo fauna. Największą różnorodnością gatunków charakteryzują się Bieszczady, Beskid Niski oraz rejony pogórzy. Stwierdzono występowanie gatunków puszczańskich i drapieżników. Do najbardziej cennych należą: żbik, żubr, niedźwiedź, ryś, wilk. Stwierdzono, że w obrębie województwa rozmnaża się co najmniej 57 gatunków kręgowców ujętych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Z bezkręgowców ujętych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt 2 gatunki występują tylko na terenie województwa. Są to kosarz, żelenica. Najliczniej występującymi populacjami bezkręgowców są m.in.: niepylak mnemozyna, nadobnica alpejska, modliszka zwyczajna. Wśród bezkręgowców co najmniej 80 to endemity wschodniokarpackie. Z gatunków chronionych występują tu rzadkie gatunki nietoperzy. Należą do nich: nocek, podkowiec mały, mroczek posrebrzany, nocek orzęsiony, mroczek pozłocisty.

Na terenie województwa występują populacje chronionych gatunków ptaków m.in. takich jak: orzeł przedni, bocian czarny, orlik krzykliwy, derkacz, dzięcioł białoszyi, pliszka górska, muchołówka białoszyja, dzięcioł trójpalczasty.

Bardzo cennymi, chronionymi gatunkami gadów i płazów są m.in.: wąż eskulapa, gniewosz plamisty, salamandra plamista, żaba dalmatyńska, traszka karpacka.

Najbardziej cenne pod względem przyrodniczym tereny zostały objęte różnymi formami ochrony przyrody. Większość najcenniejszych i najlepiej zachowanych zbiorowisk roślinnych

i stanowisk roślin chronionych znalazła się w obrębie parków narodowych oraz rezerwatów przyrody. W ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w obrębie województwa wyznaczono 8 Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków i projektuje się wyznaczenie 55 Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk.

3.1.9. Tereny zdewastowane

Grunty zdewastowane i zdegradowane, wymagające rekultywacji zajmują 1809ha (stan na koniec 2010r.) powierzchni województwa podkarpackiego. Największy udział mają tu grunty zdewastowane, stanowiąc blisko 96% powierzchni ogólnej wymagającej rekultywacji. Największe powierzchnie gruntów zdewastowanych i zdegradowanych powstały w wyniku intensywnej działalności eksploatacyjnej surowców mineralnych, zwłaszcza kruszyw i siarki (90%). Są to głównie tereny poeksploatacyjne górnictwa siarkowego w rejonie tarnobrzeskim. Na terenie powiatu tarnobrzeskiego grodzkiego i ziemskiego znajduje się ponad 50% wszystkich gruntów zdewastowanych w województwie. W roku 2010 zostało zrehabilitowane blisko 61 ha gruntów, z czego zagospodarowano na cele rolnicze 55 ha i na cele leśne 5 ha

Powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych sukcesywnie zmniejsza się. W wyniku prowadzonej rekultywacji tereny przekazywane są ponownie na cele rolnicze i leśne oraz usługowe, w tym głównie rekreacyjne.

3.2. Ocena stanu środowiska

3.2.1. Stan czystości wód powierzchniowych

Ocena jakości jednolitych części wód powierzchniowych województwa podkarpackiego jest przeprowadzana corocznie przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach badań monitoringu środowiska.. W żadnej z JCW nie odnotowano złego stanu lub potencjału odpowiadającego najniższej, V klasie jakości wód. W 4 JCW stwierdzono bardzo dobry stan ekologiczny (I klasa), w 8 JCW – dobry stan (II klasa), a w 4 odnoszących się do JCW silnie zmienionych – dobry i powyżej dobrego potencjał ekologiczny (I i II klasa). W 13 JCW odnotowano umiarkowany stan lub potencjał ekologiczny (III klasa), natomiast w pozostałych 6 – słaby stan lub potencjał ekologiczny - IV klasa. Podsumowując, 45,7% JCW charakteryzowały się stanem lub potencjałem ekologicznym na poziomie dobrym i wyższym niż dobry, pozostałe 54,3% stanem lub potencjałem ekologicznym poniżej dobrego.

3.3. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu WPGO

Sporządzenie i realizacja projektu WPGO wynika z wymogów obowiązującego prawa, w tym przypadku ustawy o odpadach, a także z realizacji opracowań strategicznych takich jak Polityka Ekologiczna Państwa czy Krajowy plan gospodarki odpadami.

Formalnie nie istnieje możliwość braku realizacji zapisów zawartych w projekcie WPGO, niemniej jednak dla celów prognostycznych należy rozpatrzyć również taką sytuację. Brak realizacji projektu WPGO może spowodować znaczne pogorszenie stanu środowiska regionu jak i warunków życia jego mieszkańców zwłaszcza w zakresie jakości wód, gleb i powietrza.

Może także powodować zagrożenia dla powierzchni ziemi oraz walorów krajobrazowych.

I tak:

- zaniechanie zorganizowanej zbiórki odpadów komunalnych spowoduje powstawanie większej ilości tzw. „dzikich wysypisk” oraz przyczyni się do spalania wytworzonych odpadów w paleniskach domowych, co w przypadku spalania np. tworzyw sztucznych będzie miało niekorzystny wpływ zwłaszcza na jakość powietrza,
- brak selektywnej zbiórki odpadów oraz niepodjęcie działań zmierzających do zwiększenia ilości odpadów poddawanych odzyskowi (w tym recyklingowi)

doprowadzi do zwiększenia ilości składowanych odpadów, a w konsekwencji nie pozwoli na osiągnięcie wymaganych prawem poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami

- brak selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych przyczyni się do zwiększenia ilości odpadów kierowanych bezpośrednio na składowiska, bez poddawania ich w pierwszej kolejności procesom odzysku, co w konsekwencji może spowodować zanieczyszczenie środowiska, m.in. metalami ciężkimi, olejami, związkami freonu, związkami chemicznymi występującymi np. w lekach itp.,
- zbyt mała liczba zakładów przetwarzających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny lub brak odpowiednich instalacji zagospodarowujących tego typu odpady może doprowadzić do pojawiania się ich na składowiskach odpadów komunalnych lub do składowania na „dzikich wysypiskach”,
- brak rozwiązań w zakresie uporządkowania gospodarki dotyczącej wycofywania pojazdów wyłączonych z eksploatacji będzie skutkować tym, że pojazdy będą demontowane w miejscach do tego nieprzystosowanych, co może powodować zanieczyszczenie wód podziemnych, gleby, a także pojawianie się rozmontowanych części samochodowych na „dzikich wysypiskach”,
- niedostateczna ilość kompostowni i sortowni przyczyni się do zwiększenia ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów. Odpady też mogą być deponowane na tzw. „dzikich wysypiskach”, dodatkowo wzmacniając emisję odorów, biogazów i zanieczyszczając wody podziemne i glebę,
- brak odpowiedniej ilości składowisk odpadów, na których mogą być deponowane odpady zawierających azbest, spowoduje że odpady te będą pojawiać się w miejscach przypadkowych, co może stanowić zagrożenie m.in. dla życia oraz zdrowia ludzi i zwierząt,
- rolnicze wykorzystanie nieodpowiednio oczyszczonych osadów ściekowych doprowadzi do zanieczyszczenia i degradacji gleb oraz wód podziemnych,
- brak działań edukacyjnych nie podniesie świadomości mieszkańców i znacznie utrudni oraz wydłuży wprowadzanie rozwiniętych systemów gospodarki odpadami,
- odstąpienie od rekultywacji składowisk terenów zanieczyszczonych odpadami może powodować zanieczyszczenia i degradację gleb oraz wód (niekorzystne oddziaływanie nagromadzonych odpadów), powietrza (niekontrolowana emisja gazów) oraz degradację krajobrazu.

Projekt WPGO zawiera rozwiązania dotyczące właściwego sposobu gospodarki odpadami oraz sprawnego funkcjonowania systemów gospodarowania odpadami. Konsekwentna realizacja kierunków i działań określonych w analizowanym dokumencie przyczyni się do poprawy jakości środowiska w województwie.

4. Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu WPGO, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

4.1. Obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody

W obrębie województwa tereny najcenniejsze pod względem przyrodniczym objęte są różnymi formami ochrony przyrody. Są to parki narodowe, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu oraz obszary ochrony (obszary Natura 2000). Podkreślenia wymaga fakt, że te same powierzchnie województwa są objęte różnymi formami ochrony przyrody.

System ochrony przyrody w województwie tworzą: 2 parki narodowe (Bieszczadzki i Magurski), 95 rezerwatów przyrody, 6 parków krajobrazowych położonych w całości na terenie województwa podkarpackiego, 4 parki krajobrazowe położone w części na terenie województwa, a w części na terenie innych województw (3 – woj. lubelskiego, 1 – woj. małopolskiego), 13 obszarów chronionego krajobrazu oraz 431 użytków ekologicznych, 10 zespołów przyrodniczo - krajobrazowych, 28 stanowisk dokumentacyjnych, 1 455 pomników przyrody.

Na pograniczu Polski, Słowacji i Ukrainy, na terenach najcenniejszych pod względem przyrodniczym utworzony został Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Karpaty Wschodnie”. Polską część rezerwatu tworzą: Bieszczadzki Park Narodowy, Ciśniańsko-Wetliński Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Doliny Sanu, po stronie słowackiej: Park Narodowy Połoniny, a po stronie ukraińskiej: Użański Park Narodowy i Nadsański Regionalny Park Krajobrazowy.

4.2. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu WPGO **Głównymi problemami ochrony środowiska istotnymi z punktu widzenia projektu WPGO są:**

- Niewystarczająco rozwinięty system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.
- Nie wszystkie gminy zrealizowały obowiązek utworzenia stacjonarnego punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Powstanie tego typu obiektów jest elementem sprzyjającym zwiększaniu ilości odpadów selektywnie gromadzonych.
- W niewystarczającym stopniu ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów.
- Konieczność zwiększenia stopnia odzysku w tym recyklingu odpadów, w szczególności: papieru, matali, tworzyw sztucznych i szkła,
- Lokalizacja składowisk w obrębie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych
- Od dnia 1 lipca 2018r. w niektórych regionach gospodarki odpadami nie będą funkcjonowały składowiska odpadów do zagospodarowania pozostałości

z mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych. Może to spowodować problemy z zagospodarowaniem tego rodzaju odpadów, gdyż istnieje prawny zakaz składowania tych odpadów poza regionem na obszarze którego zostały wytworzone.

- Brak jest wystarczających mocy przerobowych do przetwarzania odpadów zielonych w województwie.

-

Tabela 4. Składowiska odpadów przyjmujące odpady do składowania znajdujące się w obrębie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych

Główny Zbiornik Wód Podziemnych	Składowisko	Planowany termin zaprzestania przyjmowania odpadów
425 – Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów	Jeziórko gm. Grębów	2018
	Stalowa Wola	po wypełnieniu - RIPOK
	Składowisko Zakładowe w Pustkowie (sektor A i sektor B)	2016
424 – Dolina Borowa	Euro – Eko Mielec (składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których nie są składowane odpady komunalne oraz składowisko odpadów niebezpiecznych)	Po wypełnieniu
432 – Dolina Rzeki Wisłok	Krosno	Po wypełnieniu
	Strzyżów	2018
407 – Niecka Lubelska (Chełm – Zamość)	Narol	2018
433 – Dolina Rzeki Wisłoka	Lotos- Jasło	Po wypełnieniu

Istniejące i potencjalne regionalne instalacje przetwarzania odpadów ujęte w projekcie WPGO lokalizowane są poza obszarem występowania czynnych osuwisk (aktywnych) jak również potencjalnych, będących obecnie w stanie „uśpienia”.

Tabela 1 Składowiska odpadów przyjmujące odpady do unieszkodliwiania znajdujące się w obrębie obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Nazwa obszaru	Składowisko	Planowany rok zamknięcia
Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu	Średnie Wielkie	Po wypełnieniu- planowany RIPOK
Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego	Karlików	2018
Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu	Narol	2018
Natura 2000 Puszcza Sandomierska PLB180005	Jeziórko, gm. Grębów	2018
Brzózniański Obszar Chronionego Krajobrazu	Giedlarowa	Po wypełnieniu- planowany RIPOK

5. Charakterystyka gospodarki odpadami w województwie

5.1. Aktualny stan gospodarki odpadami

W 2013 r. głównym sposobem postępowania z wytworzonymi w województwie podkarpackim odpadami z grup 01 – 19 było poddanie ich odzyskowi (94,4 %). Unieszkodliwianiu przez składowanie poddano jedynie 0,5 % masy wytworzonych odpadów. Procesy odzysku odpadów niebezpiecznych stosowane były głównie przy przetwarzaniu odpadów olejowych (grupa 13) głównie w instalacjach zarządzanych Rafinerii Nafty Jedlicze S.A.. W instalacjach znajdujących się na terenie województwa podkarpackiego przetworzono ponad 48,6 tys. Mg odpadów z tej grupy. Odpady niebezpieczne poddawane były odzyskowi głównie metodą R9 - Powtórna rafinacja lub inne sposoby ponownego użycia olejów. Drugą znaczną grupę odpadów niebezpiecznych poddanych odzyskowi stanowiły odpady z grupy 16 – ponad 34,8 tys. Mg.

Na terenie województwa podkarpackiego w 2013 r. poddano unieszkodliwieniu ponad 191,5 tys. Mg odpadów z grup 01 – 19, w tym prawie 27,5 tys. Mg odpadów niebezpiecznych. Procesom unieszkodliwienia poddawane były przede wszystkim odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych (grupa 19).

Odpady inne niż niebezpieczne poddawano unieszkodliwianiu na terenie województwa podkarpackiego głównie przez składowanie (proces D5). Natomiast odpady niebezpieczne unieszkodliwiano przede wszystkim metodami termicznymi (proces D10).

Na terenie województwa podkarpackiego w 2013 r. funkcjonowały składowiska odpadów:

- 25 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przyjmujących także odpady Komunalne (w tym 4 składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których mogły być składowane odpady zawierające azbest tj.: Młyny, Kozodrza, Pysznica, Futory),
- 4 składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na które nie były przyjmowane odpady komunalne
- 1 składowisko odpadów niebezpiecznych.

W 2013 roku na terenie województwa podkarpackiego nie funkcjonowały składowiska odpadów obojętnych, na które przyjmowane były by odpady. Na składowisku odpadów obojętnych zlokalizowanym w gminie Tarnobrzeg (składowisko odpadów przemysłowych Jeziórko) zaprzestano deponować odpady w styczniu 2011 roku.

Sposoby gospodarowania niektórymi rodzajami odpadów:

- zużyte baterie i akumulatory – Z reguły zużyte akumulatory są oddawane w punktach sprzedaży przy zakupie nowego. Ponadto zbiórkę baterii prowadzą m.in.

sklepy, urzędy, niemniej jednak tworzony jest sprawnie działający system zbierania akumulatorów i baterii. W województwie występują braki w zakresie możliwości przetwarzania zużytych baterii i akumulatorów, zużyte baterie i akumulatory kierowane są do zagospodarowania do instalacji znajdujących się poza województwem podkarpackim.

- **odpady medyczne i weterynaryjne** – Odpady medyczne i weterynaryjne powstające w jednostkach leczniczych gromadzone są z reguły selektywnie do odpowiednich pojemników, a następnie przekazywane do unieszkodliwienia, głównie w procesach termicznych. W województwie podkarpackim istniejące moce przerobowe instalacji są wystarczające do unieszkodliwienia wytwarzanych odpadów medycznych i weterynaryjnych.

- **pojazdy wycofane z eksploatacji** – Przetwarzanie wycofanych z eksploatacji pojazdów odbywa się w stacjach demontażu, poprzez wymontowanie przedmiotów wyposażenia i części przeznaczonych do ponownego użycia, jak również wymontowanie z nich elementów nadających się do odzysku i recyklingu.

- **zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny** – zagospodarowywany jest przez specjalistyczne przedsiębiorstwa, ponadto w województwie funkcjonuje zbieranie odpadów

z tej grupy podczas tzw. wystawek. Organizowane są też zbiórki niepotrzebnego sprzętu „na telefon”. Istniejące w województwie możliwości przetworzenia wytworzonego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego są nie wystarczające. Zbyt słabo rozwinięty system zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

- **odpady zawierające azbest** – Biorąc pod uwagę zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, odpady zawierające azbest mogą być usuwane tylko przez specjalistyczne przedsiębiorstwa. Odpady te unieszkodliwiane są przez składowanie na wydzielonych częściach składowisk w miejscowościach: Młyny, Kozodrza, Pysznica, Futory

- **komunalne osady ściekowe** – Osady ściekowe były przede wszystkim poddawane odzyskowi. Znaczącą masę osadów wykorzystano w rolnictwie. Jednak często występująca wysoka zawartość metali ciężkich w części osadów uniemożliwia ich pełne wykorzystanie w rolnictwie.

- **odpady opakowaniowe** – zbierane są w sposób selektywny do worków lub pojemników, a następnie kierowane są do odzysku lub recyklingu.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. wprowadziła zapisy określające sposób zagospodarowania niektórych rodzajów odpadów komunalnych odbieranych od właścicieli nieruchomości.

Zakazano przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych poza obszarem regionu gospodarki odpadami komunalnymi, na którym zostały wytworzone. W zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi dotychczas wskazano 6 regionów gospodarki odpadami komunalnymi, są to regiony: centralny, północny, wschodni, południowo-wschodni, południowo-zachodni i zachodni.

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakazała przekazywać zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych do regionalnych instalacji zagospodarowania odpadów komunalnych (RIPOK) wyznaczonych nie tylko zapisami WPGO, ale przede wszystkim przez zapisy uchwały w sprawie wykonania WPGO.

Tylko w przypadku, jeżeli RIPOK uległ awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn mogą zostać one przekazane instalacji zastępczej. W pierwszej kolejności do instalacji zastępczej znajdującej się w tym samym regionie, a jeżeli instalacja ta nie może takich odpadów przyjąć (np. ze względu na niewystarczające moce przerobowe) to do instalacji zastępczej znajdującej się poza regionem.

Wprowadzenie nowego systemu zagospodarowania odpadów komunalnych oraz zapisy prawne wskazujące, iż na składowiska odpadów winny trafiać odpady po przetworzeniu zmieszanych odpadów komunalnych spowodowały że zmieszane odpady komunalne w zdecydowanej większości były przetwarzane w instancjach mechanicznych (sortowniach odpadów). Odbierane odpady w zdecydowanej większości nadal stanowiły zmieszane odpady komunalne, których odebrano 274,9 tys Mg (178,2 tys. Mg w miastach oraz 96,7 tys. Mg na terenach wiejskich).

Zmieszane odpady komunalne, zagospodarowane były w instalacjach na terenie województwa wskazanych w tabeli 4.

Tabela 2 Instalacje w których przetwarzano zmieszane odpady komunalne w poszczególnych regionach w 2014r. w sposób inny niż składowanie

<i>Region</i>	<i>Nazwa instalacji</i>	<i>Status</i>	<i>Uwagi</i>
Zachodni	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów ZUK w Ostrowie /Zakład w Kozodrzy	regionalna	
	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów PGO Sp. z o. o.	regionalna	Regionalna od 01.01.2015r.

	w Paszcznie		
	Instalacja mechanicznego przetwarzania (wytwarzania paliwa alternatywnego) Euro-Eko Sp. z o.o. w Mielcu/ Instalacja w Kozodrzy i w Mielcu	zastępcza	
	FHUP Wibo Sp. z o. o. w Maliniu	zastępcza	
Południowo-wschodni	Instalacja do mechanicznego przetwarzania odpadów MPGK w Brzegach Dolnych	zastępcza	
Południowo-zachodni	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów MPGK Sp. z o.o. w Krośnie	regionalna	
	Instalacja mechanicznego przetwarzania odpadów - PHU EKOMAX Jerzy Kotulak – instalacja w Wolicy	zastępcza	
Wschodni	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów – PUK EMPOL Sp. z o.o. w Tylmanowie - Zakład w Młynach	regionalna	
	Instalacja przetwarzania odpadów w Przemysłu - Zakłady Usługowe „Południe” Sp. z o. o. w Krakowie	regionalna	Regionalna od stycznia 2015r.
Centralny	Instalacja mechanicznego przetwarzania odpadów MPGK Sp. z o. o. Rzeszów	zastępcza	
	Instalacja mechanicznego przetwarzania odpadów PHUP Zagroda Sp. z o.o. Strzyżów	Zastępcza	
	Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Mielcu	zastępcza	
Północny	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów - .A.S.A. Tarnobrzeg Sp. z o. o.	regionalna	
	Instalacja mechanicznego przetwarzania odpadów w Giedlarowej - Stare Miasto Park Sp. z o. o. w Wierzawicach	zastępcza do 31.12.2014	MBP regionalna od stycznia 2015r
	Instalacja do mechanicznego przetwarzania odpadów w Sigielkach Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Krzeszowie	zastępcza	

Tylko niecałe 10 % odebranych zmieszanych odpadów komunalnych trafiło bezpośrednio do składowania – składowisko w Przemyślu. Wykaz składowisk na których w 2014 roku były składowane pozostałości z przetwarzania odpadów komunalnych oraz niektóre odpady komunalne zawiera tabela 5.

Tabela 3 Zestawienie czynnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie województwa podkarpackiego, na których były składowane odpady pozostałości z przetwarzania odpadów komunalnych oraz niektóre odpady komunalne (2014 rok) .

L.p.	Nazwa i adres składowiska	Pojemność	Pojemność wypełniona	Pojemność pozostała
		[m³]	[m³]	
Region Centralny				
1.	Składowisko Odpadów w Strzyżowie składowisko „Strzyżów”	113 750,0	75 569,0	38181,0
2.	Międzygminne składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Dynowie, ul. Wuśki, składowisko „Dynów”	72 033,0	57394,0	14 639,0
Region Południowo - Wschodni				
1.	Składowisko odpadów komunalnych w Średnim Wielkim Średnie Wielkie, gmina Zagórz, składowisko ”Średnie Wielkie”	205 076,0	122 578,0	82 498
Region Południowo - Zachodni				
2.	Składowisko odpadów komunalnych w Krośnie 38-400 Krosno, ul. Białobrzaska, składowisko ”Krosno”	474 486,36	253 322,75	221 163,61
4.	Składowisko odpadów komunalnych w Karlikowie 38-505 Karlików, gmina Bukowsko składowisko ”Karlików”	26 000,0	2 670,0	23 330,0
Region Północny				
2.	Międzygminne Składowisko Odpadów Komunalnych w Sokołowie Młp.-	98 000,0	71300,0	26700,0
3.	Składowisko odpadów komunalnych w Giedlarowej, składowisko „Giedlarowa”	283 000,0	240545,7	42454,3
4.?	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Stalowej Woli,	495 000,0	307305	187695,0
7.	Składowisko odpadów komunalnych w Jeziórku, gmina Grębów składowisko ”Jeziórko”	45860	13441	32419,0
8.	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Pysznicy,	20 192,0	19356,0	836,0
9.	Składowisko odpadów komunalnych Sigielki 37-418 Krzeszów – Sigielki składowisko ”Sigielki”	294 337,0	118 751,0	175 586,0
Region Wschodni				

L.p.	Nazwa i adres składowiska	Pojemność	Pojemność wypełniona	Pojemność pozostała
		[m ³]	[m ³]	
1.	Składowisko odpadów w m. Młyny, gmina Radymno, składowisko "Młyny"	907 825	806 521	101 304,0
2.	Składowisko odpadów w Narolu 37-610 Narol składowisko "Narol"	18 000,0	12 000,0	6 000,0
3.	Składowisko odpadów w Futorach, – gmina Oleszyce składowisko "Futory"	16875	10864	6011
4.	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Przemyślu, ul. Piastowska 22-Przemyśl składowisko "Przemyśl"	1 200 000,0	268 447	931 553
Region Zachodni				
1.	Składowisko odpadów komunalnych w Kozodrzy, gmina Ostrów składowisko „Kozodrza”	2 301 905,0	1880865	421040

Na terenie województwa w 2014r. funkcjonowały 3 instalacje regionalne zagospodarowujące odpady biodegradowalne, w szczególności odpady zielone będące odpadami komunalnymi. Były to: Komposter K16 zarządzany przez PGO Paszczyna Sp. z o. o., instalacja do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów - MPGK Sp. z o.o. w Krośnie oraz Kompostownia odpadów zielonych oraz osadów ściekowych - Miejski Zakład Komunalny Sp. z o. o. w Leżajsku.

Odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zbiera się najczęściej w trakcie tzw. „wystawek”, polegających na odbiorze wystawionych przez mieszkańców odpadów w określonych dniach. Sprzęt pochodzący z gospodarstw domowych zbierany jest przez jednostki handlowe na zasadzie wymiany przy zakupie nowego sprzętu lub w punktach wskazanych przez organ wykonawczy gminy. Odpady niebezpieczne, takie jak przepracowane oleje, puszki po farbach zbierane są akcyjnie.

Każda gmina jest zobowiązana do utworzenia stacjonarnego punktu zbierania odpadów komunalnych (PSZOK). Punkty te oraz niejednokrotnie gniazda recyklingowe są uzupełnieniem systemu odbierania odpadów komunalnych. W PSZOK najczęściej zbierane są różnego rodzaju opakowania, odpady wielkogabarytowe, opony, sprzęt elektryczny i elektroniczny, leki, odpady budowlane, odpady biodegradowalne w tym zielone.

5.2. Istniejące problemy w zakresie gospodarki odpadami.

W zakresie gospodarowania odpadami dla poszczególnych grup odpadów występujących na terenie województwa zidentyfikowane zostały następujące problemy:

✓ **- Oleje odpadowe:**

- duże rozproszenie wytwórców olejów odpadowych, co podnosi koszty transportu odpadów do instalacji służących do ich zagospodarowania,
- brak w województwie podkarpackim systemu zbierania olejów odpadowych wytwarzanych w gospodarstwach domowych.

✓ **- Zużyte baterie i akumulatory:**

- niewystarczająco rozwinięty system zbierania baterii małogabarytowych z przedsiębiorstw (głównie małych i średnich) oraz z gospodarstw domowych,
- duże rozproszenie wytwórców zużytych baterii i akumulatorów, co utrudnia ich zbieranie.

✓ **Odpady medyczne i weterynaryjne:**

- brak powszechnego systemu zbierania przeterminowanych lekarstw z gospodarstw domowych.
- gromadzenie odpadów innych niż niebezpieczne wraz z odpadami niebezpiecznymi.

✓ **Pojazdy wycofane z eksploatacji:**

- brak pełnych danych dotyczących ilości pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- prowadzenie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji poza stacjami demontażu,
- kradzieże pojazdów na części.

✓ **Zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny:**

- zbyt słabo rozwinięty system zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

✓ **Odpady zawierające azbest:**

- brak wdrożonych mechanizmów dofinansowania usuwania azbestu dla indywidualnych gospodarstw domowych,
- zbyt mała pojemność składowisk przyjmujących odpady zawierające azbest,
- słaba świadomość mieszkańców dotycząca szkodliwości dla zdrowia i życia ludzi odpadów zawierających azbest (w tym niezgodnego z wymogami prawa usuwania czy magazynowania wyrobów zawierających azbest).

✓ **Komunalne osady ściekowe:**

- często występująca wysoka zawartość metali ciężkich w części osadów uniemożliwia ich pełne wykorzystanie w rolnictwie,

- część osadów ściekowych magazynuje się na terenie oczyszczalni oraz unieszkodliwia na składowiskach odpadów, co należy uznać za zjawiska niekorzystne.

✓ **Odpady opakowaniowe:**

- niedostateczny poziom zbierania selektywnego odpadów opakowaniowych z gospodarstw domowych,
- trudności ze zbytem zebranych surowców (niskie oraz niestabilne ceny).